

**UPUTA
O PROVEDBI PRAVILA O PODRIJETLU U PREFERENCIJALNOJ
TRGOVINI U OKVIRU SREDNJEEUROPSKOG SPORAZUMA O
SLOBODNOJ TRGOVINI**

SADRŽAJ

GLAVA I – UVODNE I ZAJEDNIČKE ODREDBE.....	3
ČLANAK 1 – PREDMET.....	3
ČLANAK 2 – PRAVNA OSNOVA.....	3
ČLANAK 3 – DEFINICIJE.....	3
ČLANAK 4 – OPĆI ZAHTEVI ZA PRIMJENU PREFERENCIJALNOG TRETMANA.....	4
GLAVA II – DEFINICIJA POJMA “PROIZVODI S PODRIJETLOM”.....	5
ČLANAK 5 – PROIZVODI S PODRIJETLOM.....	5
ČLANAK 6 – CJELOVITO DOBIVENI PROIZVODI.....	5
ČLANAK 7 – DOVOLJNO OBRAĐENI ILI PRERAĐENI PROIZVODI.....	5
ČLANAK 8 – NEDOVOLJNI POSTUPCI OBRADJE ILI PRERADE.....	7
ČLANAK 9 – KLAUZULA O OPĆOJ TOLERANCIJI.....	8
ČLANAK 10 – KUMULACIJA PODRIJETLA U OKVIRU CEFTA SPORAZUMA.....	8
ČLANAK 11 – KUMULACIJA PODRIJETLA U OKVIRU SPORAZUMA O STABILIZACIJI I PRIDRUŽIVANJU.....	10
ČLANAK 12 – KLASIFIKACIJSKA JEDINICA.....	11
ČLANAK 13 – PRIBOR, REZERVNI DIJELOVI I ALAT.....	11
ČLANAK 14 – PRAVILO ZA SETOVE.....	11
ČLANAK 15 – NEUTRALNI ELEMENTI.....	12
GLAVA III – TERITORIJALNI ZAHTEVI.....	13
ČLANAK 16 – PRINCIP TERITORIJALNOSTI.....	13
ČLANAK 17 – IZRAVNI PRIJEVOZ.....	14
ČLANAK 18 – IZLOŽBE.....	14
GLAVA IV –POVRAT ILI IZUZEĆE.....	15
ČLANAK 19 – ZABRANA POVRATA ILI IZUZEĆE OD CARINSKIH PRISTOJBI.....	15
GLAVA V – DOKAZ O PODRIJETLU.....	16
ČLANAK 20 – VRSTE DOKAZA O PODRIJETLU.....	16
ČLANAK 21 – IZDAVANJE UVJERENJA O KRETANJU ROBE EUR.1.....	16
ČLANAK 22 – POPUNJAVANJE UVJERENJA O KRETANJU ROBE EUR.1.....	16
ČLANAK 23 – NAKNADNO IZDAVANJE UVJERENJA O KRETANJU ROBE EUR.1.....	19
ČLANAK 24 – IZDAVANJE DUPLIKATA UVJERENJA O KRETANJU ROBE EUR.1.....	19
ČLANAK 25 – IZDAVANJE ZAMJENSKOG UVJERENJA O KRETANJU ROBE EUR.1.....	20
ČLANAK 26 – ODVOJENO KNJIGOVODSTVENO ISKAZIVANJE.....	20
ČLANAK 27 – IZJAVA NA RAČUNU.....	21
ČLANAK 28 – OVLAŠTENI IZVOZNIK.....	22
ČLANAK 29 – VALJANOST DOKAZA O PODRIJETLU.....	23
ČLANAK 30 – UVOZ DJELOMIČNIH POŠILJKI.....	23
ČLANAK 31 – IZUZIMANJE OD PODNOŠENJA DOKAZA O PODRIJETLU.....	23
ČLANAK 32 – PRATEĆA DOKUMENTACIJA.....	24
ČLANAK 33 – ČUVANJE DOKAZA O PODRIJETLU.....	24
GLAVA VI – ADMINISTRATIVNA SURADNJA.....	24
ČLANAK 34 – NAKNADNA PROVJERA DOKAZA O PODRIJETLU.....	24
ČLANAK 35 – DOSTAVLJANJE REZULTATA NAKNADNE PROVJERE.....	25
ČLANAK 36 – RAZLOZI ZA ODBIJANJE PRIHVAĆANJA UVJERENJA O KRETANJU ROBE EUR.1.....	25
ČLANAK 37 – TRAJNO UKIDANJE PREFERENCIJALNOG TRETMANA.....	26
GLAVA VII – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE.....	27
ČLANAK 38 – PRESTANAK VAŽENJA PRETHODNIH PROPISA.....	27
ČLANAK 39 – STUPANJE NA SNAGU.....	27

Sukladno članku 15. Zakona o Upravi za neizravno oporezivanje (“Službeni glasnik BiH”, broj 89/05) i članka 61. stavak 2. Zakona o upravi (“Službeni glasnik BiH”, broj 32/02), ravnatelj Uprave za neizravno oporezivanje donosi

UPUTU
O PROVEDBI PRAVILA O PODRIJETLU U PREFERENCIJALNOJ
TRGOVINI U OKVIRU SREDNJEEUROPSKOG SPORAZUMA O
SLOBODNOJ TRGOVINI

GLAVA I UVODNE I ZAJEDNIČKE ODREDBE

Članak 1.
(Predmet)

(1) Ovom Uputom se propisuje način rada i postupanja kada je u pitanju primjena pravila o podrijetlu robe u preferencijalnoj trgovini između zemalja potpisnica Srednjeeuropskog sporazuma o slobodnoj trgovini (Albanija, Bosna i Hercegovina, Republika Hrvatska, Republika Makedonija, Republika Moldavija, Republika Crna Gora, Republika Srbija i Privremena administrativna misija UN-a na Kosovu, sukladno Rezoluciji 1244 Vijeća sigurnosti Ujedinjenih nacija, dalje u tekstu “Strane”).

(2) Ova Uputa se ne odnosi na:

- Preferencijalnu trgovinu s Europskom zajednicom sukladno autonomnim trgovačkim mjerama (ATM) jednostrano dodijeljenim Bosni i Hercegovini i
- Preferencijalnu trgovinu s zemljama koje nisu potpisnice CEFTA 2006, a s kojima je BiH zaključila sporazume o slobodnoj trgovini.

(3) Odredbe o podrijetlu iz Glave II Upute o primjeni pravila o podrijetlu robe u preferencijalnoj trgovini između Bosne i Hercegovine i Europske zajednice (UNO, Br.02-413/07 od 5. veljače, 2007. godine) u svezi s Obvezujućom informacijom o podrijetlu robe, također se primjenjuju i na pitanja koja su predmetom ove Upute.

Članak 2.
(Pravna osnova)

Pravna osnova za sva pitanja koja su predmetom ove Upute regulirana su odredbama:

- Članka 24. Zakona o carinskoj politici BiH (“Službeni glasnik BiH”, broj: 57/04 i 51/06), (dalje u tekstu, Zakon) i
- Srednjeeuropskog sporazuma o slobodnoj trgovini (dalje u tekstu: CEFTA 2006, Aneks 1 Sporazumu o izmjeni i pristupanju Srednjeeuropskom sporazumu o slobodnoj trgovini). Protokol koji se odnosi na definiciju pojma “proizvoda s podrijetlom” i načinima administrativne suradnje sačinjavaju Aneks 4 CEFTA 2006 (dalje u tekstu: Protokol).

Članak 3.
(Definicije)

U smislu ove Upute, navedeni pojmovi imaju sljedeće značenje (članak 1. Protokola):

- (a) “izrada” znači bilo koju vrstu obrade ili prerade, uključujući sklapanje ili posebne postupke;
- (b) “materijal” znači bilo koji sastojak, sirovinu, komponentu ili dio koji se koristi u izradi proizvoda;

- (c) “proizvod” znači proizvod koji se izrađuje, čak i ako je namijenjen za kasniju uporabu u nekom drugom postupku izrade;
- (d) “roba” znači materijale i proizvode;
- (e) “carinska vrijednost” znači vrijednost određenu sukladno Sporazumu o primjeni članka VII Općeg sporazuma o tarifama i trgovini (Sporazum o carinskoj vrijednosti Svjetske carinske organizacije) iz 1994. godine;
- (f) “cijena fco tvornica” znači cijenu plaćenu za proizvod proizvođaču u Strani u čijem je poduzeću obavljena zadnja obrada ili prerada, pod uvjetom da ta cijena uključuje vrijednost svih upotrijebljenih materijala, uz odbijanje unutrašnjih poreza koji se vraćaju ili mogu biti vraćeni nakon izvoza dobivenog proizvoda;
- (g) “vrijednost materijala” znači carinsku vrijednost u trenutku uvoza materijala bez podrijetla koji se koriste, ili, ukoliko nije poznato i ne može se utvrditi, prvu cijenu koju je moguće utvrditi, a koja je plaćena za te materijale u Strani;
- (h) “vrijednost materijala s podrijetlom” znači vrijednost takvih materijala koji su definirani stavkom (g), uz neophodne izmjene;
- (i) “dodana vrijednost” podrazumijeva cijenu proizvoda fco tvornice, umanjenu za carinsku vrijednost svakog uključenog materijala podrijetlom iz Strane, Europske zajednice ili neke od drugih zemalja navedenih u članku 3., s kojima se kumulacija može primijeniti, ili ukoliko carinska vrijednost nije poznata ili se ne može utvrditi, prvu cijenu koju je moguće utvrditi, a koja je plaćena za te materijale u Ugovornoj strani;
- (j) “glave” i “tarifni brojevi” podrazumijevaju glave i brojeve (četveroznamenkaste šifre) koje se koriste u nomenklaturi koja sačinjava Harmonizirani opis roba i sustava kodiranja, a koji se u ovom Protokolu pominje kao “Harmonizirani sustav” ili “HS”;
- (k) “razvrstan” se odnosi na razvrstavanje proizvoda ili materijala pod određenim tarifnim brojem;
- (l) “pošiljka” znači proizvode koje jedan izvoznik istovremeno šalje jednom primatelju ili proizvode obuhvaćene jednim prijevoznim dokumentom koji obuhvata njihovo dopremanje od izvoznika do primatelja, ili u pomanjkanju takvog dokumenta proizvode obuhvaćene jednim računom;
- (m) “teritorije” obuhvataju i teritorijalne vode.

Napomena:

Cijena fco tvornice (stavka f) proizvoda uključuje:

- Vrijednost svih dobavljenih materijala koji se koriste u proizvodnji.
- Sve troškove (materijalne, kao i druge troškove) koje efektivno snosi proizvođač. Na primjer, cijena fco tvornice snimljenih video kaseti, ploča, diskova, multi-medijskog računalnog software-a i ostalih sličnih proizvoda koji sačinjavaju dio prava na intelektualno vlasništvo će, u kolikoj god je mjeri moguće, obuhvatati sve troškove u svezi s korištenjem prava na intelektualno vlasništvo za proizvodnju robe, plaćenu od strane proizvođača, bez obzira da li nositelj tih prava ima sjedište ili prebivalište u zemlji u kojoj se vrši proizvodnja. U obzir se neće uzimati smanjenja komercijalne cijene (npr. plaćanje unaprijed ili na vrijeme, ili isporuke ogromnih količina robe).

Članak 4.

(Opći zahtjevi za primjenu preferencijalnog tretmana)

Na robu se primjenjuje preferencijalni tretman pri uvozu u Ugovornu stranu, ako:

- je obuhvaćena Sporazumom
- zadovoljava pojam podrijetla definiran u Protokolu (članak 5. – 15. ove Upute)
- je izravno transportovana između Strana (članak 17. ove Upute)
- ne podliježe povratu ili izuzeću od carinskih pristojbi bilo koje vrste u nekoj od Strana (članak 19. ove Upute) i
- je ispunjenje svih ovih uvjeta dokazano podnošenjem važećeg dokaza o podrijetlu robe (članak 20. ove Upute).

GLAVA II DEFINICIJA POJMA “PROIZVODA S PODRIJETLOM”

Članak 5. (Proizvodi s podrijetlom)

Za sljedeće proizvode se smatra da su podrijetlom iz neke od Strana:

- proizvodi u cijelosti dobiveni u toj strani;
- proizvodi dobiveni u Strani, u čijoj su proizvodnji korišteni drugi proizvodi u odnosu na one koji su dobiveni u cijelosti, pod uvjetom da su prošli dovoljnu obradu ili preradu i
- proizvodi na koje se može primijeniti pravilo kumulacije podrijetla.

Članak 6. (Cjelovito dobiveni proizvodi)

(1) Pojam “cjelovito dobiveni proizvodi” obuhvata sve prirodne resurse, kao što su svježi proizvodi (npr. voće i povrće), uzgajani i ubrani u Strani, žive životinje okoćene i uzgojene u njoj ili mineralni proizvodi izvađeni u toj zemlji.

Napomena:

Pojam “cjelovito dobiven proizvod” ne podrazumijeva kao neophodno potpuno isključivanje uvezenih elemenata. Na primjer, pravilo se odnosi na povrće “ubrano u toj strani”, ali ne isključuje korištenje uvezenog sjemena za uzgoj tog povrća.

(2) Roba proizvedena u Strani, iz cjelovito dobivenih proizvoda u toj strani i sama se smatra cjelovito dobivenim proizvodom.

Članak 7. (Dovoljno obrađeni ili preradeni proizvodi)

(1) Kao rezultat moderne međunarodne podjele rada i izmjena u tehnološkim postupcima, moguće je da veći dio roba kojima se trguje sadrže sirovine, poluproizvode, proizvode, komponente, i sl. koji su podrijetlom iz više od jedne zemlje. Takvi se proizvodi ne mogu smatrati cjelovito dobivenim.

(2) Da bi neki proizvod stekao status podrijetla, za takav je proizvod neophodno da prođe kroz minimalan proces ili niz procesa tijekom proizvodnje (dovoljna obrada ili prerada materijala). Specifični minimalni standardi za svu robu određeni su sukladno odredbama članka 2. i 6. Protokola u Aneksu II. Uvodne napomene Aneksu II nalaze se u Aneksu I Protokola (objašnjenje na koji način tumačiti Aneks II, uz nekoliko slučajeva navedenih kao primjer).

Napomene:

Prije provjere ispunjenosti uvjeta iz Liste obrada ili prerada, potrebno je isključiti mogućnost da se određena operacija, koja je izvršena u Strani, ocijeni kao nedovoljna, kako bi roba mogla steći status podrijetla (članak 8. ove Upute).

Lista potrebne obrade ili prerade sastoji se od četiri kolone. Kolona 1 sadrži tarifni broj robe ili Glavu iz Carinske tarife BiH (dalje u tekstu, CT BiH), kolona 2 sadrži opis robe, a za svaki unos u prve dvije kolone, uvjeti za stjecanje statusa podrijetla navedeni u kolonama 3 ili 4. U većini slučajeva, pravilo je specificirano u koloni 3. Kada se pravilo daje u koloni 4, izvoznik može odlučiti da li će koristiti pravilo iz kolone 3 ili kolone 4. Ukoliko pravilo nije navedeno u koloni 4, primjenjuje se ono iz kolone 3.

Kada sva roba koja se nalazi pod Glavom CT ili brojem ne podliježe istom pravilu, ispred broja Glave ili ispred tarifnog broja stavlja se "ex". Na primjer, "ex-Glava 85" znači da se odgovarajuća pravila prikazana u kolonama 3 i 4 odnose na robu klasificiranu u Glavi 85, uz određene iznimke. Te se iznimke potom navode ispod opisa broja u koloni 2 zajedno s odgovarajućom tarifnom klasifikacijom u koloni 1 i pravilima u kolonama 3 i 4. Ova se pravila odnose samo na neke od roba koje su razvrstane pod tim brojem.

Pravila iz kolona 3 i 4 odnose se samo na materijale bez podrijetla koji su korišteni u proizvodnji robe za koju se zahtijeva status podrijetla.

Materijali bez podrijetla su oni koji su prethodno uvezeni i za koje su plaćene sve carinske pristojbe, tj. materijali koji su naturalizirani, ali bez dokaza o podrijetlu robe. Stoga je potrebno napraviti jasnu razliku između carinskog statusa robe i podrijetla robe. Štaviše, materijalima bez podrijetla će se smatrati i materijali kupljeni na teritoriji BiH za koje nije moguće osigurati dokaz o podrijetlu.

Ukoliko postupak obrade ili prerade ide još dalje, tj. ukoliko otpočne u ranijem stadiju proizvodnje u odnosu na onaj koji je predviđen Aneksom, gotovi proizvod će također steći status podrijetla. Međutim, ako proizvodnja otpočne u kasnijem stadiju, roba ne može steći status podrijetla.

Postoje tri kriterija koja se koriste za uvrđivanje postupka dovoljne obrade ili prerade:

- a) procenat vrijednosti, koji podrazumijeva da vrijednost materijala bez podrijetla ne smije prelaziti određeni procenat cijene fco tvornice konačnog proizvoda;
- b) promjena tarifnog broja, pri čemu korištene sirovine ili komponente koje nemaju podrijetlo moraju imati tarifni broj HS (4 cifre) koji se razlikuje od tarifnog broja konačnog proizvoda;
- c) specifična pravila, gdje se postavljaju posebni kriteriji.

Ukoliko je proizvod koji je stekao status podrijetla ispunjavanjem uvjeta iz Liste korišten u proizvodnji drugog proizvoda, uvjeti koji se primjenjuju na proizvod u koji je on ugrađen, neće se odnositi na taj proizvod, dok se materijali bez podrijetla koji su možda korišteni u njegovoj izradi, neće uzimati u obzir.

Primjer 1 (Procentualno pravilo):

Roba: uredski uređaji

CT BiH oznake 8456 do 8466

Pravilo: Proizvodnja u kojoj vrijednost svih korištenih materijala ne prelazi 40% cijene fco tvornice proizvoda.

Objašnjenje: Svi materijali bez podrijetla koji se koriste u izradi uredskih uređaja ne smiju prelaziti više od 40% cijene fco tvornice konačnog proizvoda. Stoga, vrijednost materijala s podrijetlom, te postupaka obrade i prerade, uključujući administrativne troškove i dobit, koji su izvršeni tijekom proizvodnje uredskih uređaja, ne mogu biti manji od 60% cijene fco tvornice konačnog proizvoda.

Primjer 2 (Promjena tarifnog broja):

Roba: keramički proizvodi

CT BiH Glava 69

Pravilo: Proizvodnja tijekom koje su svi korišteni materijali klasificirani pod brojem različitim od broja proizvoda.

Objašnjenje: Ovo jednostavno znači da svi materijali bez podrijetla koji se koriste u proizvodnji keramičkih proizvoda moraju imati broj koji se razlikuje od broja konačnog proizvoda.

Primjer 3 (Posebno pravilo)

- a) Roba: Priprema ribe ili ljuskara, mekušaca ili drugih vodenih beskičmenjaka

CT BiH ex Glava 16

Pravilo: Svi materijali iz Glave 3 moraju biti u cjelosti dobiveni.

Objašnjenje: Ovo pravilo zahtijeva da svi proizvodi iz Glave 3 koji se koriste u proizvodnji robe iz Glave 16 moraju imati status podrijetla time što su cjelovito dobiveni. Svi korišteni materijali ili

proizvodi koji su razvrstani pod tarifnim brojevima različitim u odnosu na tarifne brojeve u Glavi 3, ne moraju imati podrijetlo.

b) Roba: Odjeća i pribor za odjeću, ne pletena ili kukičana - muške pamučne košulje, CT BiH - ex Glava 62

Pravilo: Proizvodnja iz pređe

Objašnjenje: Kako bi košulje koje se dobivaju iz materijala bez podrijetla stekle podrijetlo, ti materijali ne bi smjeli biti u kasnijoj fazi proizvodnje u odnosu na pređu. Ukoliko proizvodnja ovih materijala otpočinje u kasnijoj fazi, npr. iz tkanine koja nema podrijetlo, konačan proizvod neće dobiti status podrijetla. Međutim, ukoliko proizvodnja otpočne u ranijoj fazi, tj. iz vlakana koja nemaju status podrijetla, konačan proizvod će steći preferencijalni status podrijetla.

Pravilo ukazuje na minimalan postupak prerade dopušten za stjecanje statusa s podrijetlom za košulje, kada su iste izrađene iz materijala bez podrijetla.

Članak 8. **(Nedovoljni postupci obrade ili prerade)**

Sljedeće operacije se smatraju nedovoljnima za stjecanje statusa robe s podrijetlom:

- (a) postupci za očuvanje robe u dobrom stanju tokom prijevoza i skladištenja;
- (b) rastavljanje i sastavljanje ambalaže;
- (c) pranje, čišćenje, uklanjanje prašine, hrđe, ulja, boje ili drugih površinskih slojeva;
- (d) peglanje ili presovanje tekstila;
- (e) jednostavni postupci bojanja i poliranja;
- (f) ljuštenje, djelomično ili potpuno bijeljenje, poliranje i glaziranje žitarica i riže;
- (g) postupci bojanja šećera ili oblikovanja šećernih kocki;
- (h) ljuštenje, uklanjanje koštica i guljenje voća, oraščića i povrća;
- (i) brušenje, jednostavno drobljenje ili jednostavno rezanje;
- (j) sijanje, prebiranje, razvrstavanje, usklađivanje, gradiranje, sparivanje (uključujući i sastavljanje setova proizvoda);
- (k) jednostavno pakiranje u staklenke, konzerve, čuture, vrećice, sanduke, kutije, učvršćivanje na kartone ili ploče i svi ostali postupci pakiranja;
- (l) pričvršćivanje ili tiskanje oznaka, naljepnica, natpisa i drugih sličnih znakova za razlikovanje na proizvodima i njihovoj ambalaži;
- (m) jednostavno miješanje proizvoda, bez obzira da li su oni različiti ili ne;
- (n) jednostavno sastavljanje dijelova proizvoda kako bi se proizveo cjelovit proizvod, ili rastavljanje proizvoda na dijelove;
- (o) kombiniranje dva ili više postupaka navedenih u točkama (a) do (n);
- (p) klanje životinja.

Primjer 1:

Sirova kava se nezapakirana, u velikoj količini uvozi u BiH iz Kolumbije. Pravilo o podrijetlu koje se odnosi na kavu je "proizvodnja iz materijala iz bilo kojeg tarifnog broja".

U BiH, ta kava je:

- očišćena od prašine
- razvrstana, klasirana i
- jednostavno razdijeljena u različita pakiranja.

Obzirom da ni čišćenje ni klasiranje, kao ni ponovno pakiranje nisu postupci dovoljni za stjecanje statusa podrijetla, kava zadržava svoje kolumbijsko podrijetlo.

Primjer 2:

Sirova kava se nezapakirana, u velikoj količini uvozi u BiH iz Kolumbije. U BiH ta kava se:

- čisti od prašine,
- prži,
- melje,

- razvrstava i
- razdjeljuje u različita pakiranja.

U drugom primjeru, kava ne samo da je očišćena od prašine i razdvojena u različita pakiranja, već je također i prošla značajan postupak prerade. Stoga, iako je izvršena određena minimalna operacija, u obzir se također mora uzeti i taj značajan postupak prerade, i upravo taj postupak prerade, zbog toga što ispunjava pravilo propisano Aneksom II, kao rezultat ima konačan proizvod koji stječe podrijetlo BiH.

Članak 7., stavka 2 Protokola, propisuje da se, prilikom određivanja da li će se postupci obrade i prerade kroz koje je proizvod prošao smatrati nedovoljnima, svi postupci izvršeni u Strani razmatraju zajedno, umjesto pojedinačnog razmatranja tek posljednjeg postupka obrade ili prerade prije samog izvoza robe.

Pored toga, odgovori na sljedeća pitanja mogu biti od pomoći prilikom procjenjivanja da li je roba prošla kroz postupak obrade ili prerade koji se smatra nedovoljnim:

- Da li zaposlenici moraju posjedovati određene sposobnosti neophodne za vršenje ovoga postupka?
- Da li su za izvršavanje postupka obrade ili prerade potrebne posebno prilagođene prostorije?
- Da li postupak obrade ili prerade robe zahtijeva uporabu posebnih mašina ili alata?

Članak 9. (Klauzula o općoj toleranciji)

Članak 6., stavak 2 Protokola definira mogućnost uporabe malih količina materijala bez podrijetla za proizvodnju robe. Na ovaj način je omogućeno da su materijali bez podrijetla koji se koriste u proizvodnji zastupljeni do maksimalno 10% ukupne cijene fco tvornice. Međutim, tamo gdje je procenat naveden u Listi u Aneksu II za maksimalnu vrijednost zabranjenih materijala bez podrijetla, maksimalna procentualna vrijednost ne smije biti premašena primjenjivanjem ove tolerancije od 10%. Kao maksimum će se uvijek koristiti onaj koji je propisan u Listi. Čak i ako osnovna Lista omogućava promjenu tarifnog broja CT BiH, 10%-no pravilo o toleranciji omogućava uporabu materijala bez podrijetla koji su razvrstani pod istim tarifnim brojem CT BiH kao i konačan proizvod.

Napomena:

Na tekstilne materijale iz Glave 50 – 63, zaključno s Glavom 63, ne može se primijeniti pravilo o toleranciji. Odstupanja su, međutim, dopuštena za tekstilne proizvode iz Glave 50 – 63, zaključno s Glavom 63, a pažnju bi trebalo obratiti na Napomenu 5 Uvodnih Napomena Aneksa II, koje se nalaze u Aneksu I Protokola.

Članak 10. (Kumulacija podrijetla u okviru CEFTA 2006)

(1) Aneks II Protokolu kojim su propisani postupci neophodni za stjecanje podrijetla, jasno ističe šta je potrebno učiniti da bi proizvod uživao povlastice preferencijalnog tretmana. Međutim, u modernom sustavu proizvodnje sasvim je uobičajeno da su dva ili više različitih izvora u različitim zemljama uključeni u proizvodnju robe. Kumulacija podrijetla moguća je u slučajevima kada dvije ili više zemalja primjenjuju ista pravila o podrijetlu i imaju uzajamno sklopljene sporazume o slobodnoj trgovini

(2) U kontekstu CEFTA-e, kumulacija podrazumijeva da se proizvodi koji su stekli status podrijetla u jednoj ili više Strana mogu koristiti sa proizvodima koji imaju podrijetlo u Strani bez odstupanja od preferencijalnog statusa konačnog proizvoda.

(3) U slučaju kumulacije, postupci obrade ili prerade izvršeni na proizvodima s podrijetlom u svakoj od partnerskih zemalja ne moraju biti “dovoljna obrada ili prerada” u značenju članka 7. ove Upute, kako bi konačan proizvod stekao podrijetlo zemlje partnerice, već moraju prevazilaziti minimalne operacije navedene u članku 8. ove Upute.

Primjer 1:

Proizvod u cijelosti dobiven u Hrvatskoj šalje se u BiH na daljnju preradu. Konačni proizvodi će imati podrijetlo BiH pod uvjetom da procesi obrade i prerade koji su izvršeni u BiH premašuju minimalnu operaciju (članak 8. ove Upute). Ukoliko se konačni proizvodi izvoze iz BiH u Hrvatsku, smatrati će se da ti proizvodi imaju podrijetlo BiH.

Kada postupci obrade ili prerade koji se vrše u BiH ne bi prevazilazili minimalne operacije, roba bi zadržala hrvatsko podrijetlo.

Dvije varijacije kumulacije se pominju u Protokolu, bilateralna kumulacija i dijagonalna kumulacija.

Bilateralna kumulacija se odvija između dvije Strane. Podrazumijeva da proizvođači u bilo kojoj Strani CEFTA-e mogu koristiti materijale i komponente koji su podrijetlom iz druge Strane podjednako kao da isti imaju podrijetlo u vlastitoj Strani. Također, operacije izvršene u jednoj partnerskoj zemlji mogu se sjediniti s operacijama izvršenim u drugoj partnerskoj zemlji kako bi stekle status podrijetla za robu kojom uzajamno trguju. To je moguće pod uvjetom da sve Strane koje su uključene imaju uzajamno sklopljene sporazume, te da svaka od njih koristi identična pravila o podrijetlu koja se odnose na postupke obrade ili prerade materijala bez podrijetla, kao i da ti sporazumi omogućavaju takvu kumulaciju.

Primjer 2:

Lanena tkanina, podrijetlom iz Srbije, uvozi se u BiH gdje se od nje kroji i izrađuje odjeća za muškarce i žene. Ta se odjeća potom izvozi u Srbiju. Zbog toga što je tkanina podrijetlom iz Srbije, ali se odjeća izrađuje u BiH, smatra se da odjeća ima BiH podrijetlo. Konačni proizvod će stoga imati preferencijalno podrijetlo BiH.

Dijagonalna kumulacija se odvija između više od dvije Strane. Moguća je pod uvjetom da sve Strane i zemlje koje su uključene, imaju uzajamno sklopljene sporazume, te da svaka od njih koristi identična pravila o podrijetlu koja se odnose na postupke obrade ili prerade materijala bez podrijetla, kao i da ti sporazumi omogućavaju takvu kumulaciju. Kako bi se ostvarile prednosti iz dijagonalne kumulacije, postupci obrade i prerade se moraju vršiti na proizvodima s podrijetlom.

Primjer 3:

Moldavija, Makedonija i BiH su Strane CEFTA-e, koji omogućava kumulaciju i primjenu identičnih pravila o podrijetlu između svih Strana. Stoga, proizvođači u BiH mogu koristiti proizvode koji su podrijetlom iz Moldavije i Makedonije za izradu proizvoda koji će imati podrijetlo BiH.

Primjer 4:

Tvornica na Kosovu obavlja proizvodnju proizvoda s podrijetlom koristeći materijale koji su podrijetlom iz Albanije. Proizvod dobiven na Kosovu se potom izvozi u BiH gdje je zajedno s materijalima koji su podrijetlom iz Hrvatske obuhvaćen u drugi proizvod. Obzirom da su sve četiri zemlje uzajamno sklopile CEFTA sporazum koji omogućava kumulaciju i sukladno tome, primjenu pravila o podrijetlu između zemalja Ugovornica, te time što svi materijali i komponente imaju status podrijetla, konačan proizvod će imati podrijetlo BiH.

Primjer 5:

Tvornica u Srbiji vrši izradu proizvoda s podrijetlom koristeći komponente koji su podrijetlom iz Crne Gore. Konačan proizvod će imati podrijetlo Srbije. Taj se proizvod potom izvozi u BiH, gdje će biti ugrađen u mašinu koja sadrži neke od komponenti američkog podrijetla.

Stroj proizveden u BiH steći će status podrijetla BiH pod sljedećim uvjetima:

- Sve komponente koje se koriste za proizvodnju već imaju podrijetlo unutar zone obuhvaćene CEFTA, dok su komponente podrijetlom iz Srbije i Crne Gore prošle kroz postupak koji prevazilazi minimalnu obradu ili preradu u BiH (članak 8. ove Upute).
- Obzirom da SAD-e nisu Strana CEFTA, materijali koji su podrijetlom iz ove zemlje mogu biti uključeni u proizvod samo na temelju dovoljnog postupka obrade ili prerade (članak 7. ove Upute).

Uopće, podrijetlo konačnog proizvoda se određuje kroz “posljednju obradu ili preradu” koja je izvršena, pod uvjetom da izvršeni postupci premašuju one koji su propisani člankom 8. ove Upute. Ukoliko u zemlji konačne proizvodnje, materijali s podrijetlom iz jedne ili više zemalja ne podliježu obradi ili preradi koja prevazilazi minimalne operacije, podrijetlo konačnog proizvoda se dodjeljuje onoj zemlji čiji je doprinos u vrijednosti najveći. U tu svrhu, vrijednost dodana u zemlji završne proizvodnje – uključujući vrijednost materijala bez podrijetla koji su prošli kroz postupak dovoljne prerade – poredi se s vrijednošću materijala koji imaju podrijetlo u bilo kojoj od drugih zemalja koje su uključene u proizvodnju.

Primjer 6:

Sljedeće komponente osobnog putničkog seta za njegu:

- plastični češalj (podrijetlom iz Hrvatske, vrijednost 0.10 KM)
- malo ogledalo (podrijetlom iz Hrvatske, vrijednost 1.00 KM)
- turpija za nokte (podrijetlom iz Makedonije, vrijednost 0.50 KM)
- makazice za nokte (podrijetlom iz Makedonije, vrijednost 1.00 KM)
- male makaze (podrijetlom iz Srbije, vrijednost 1.50 KM)
- briač s šiletima (podrijetlom iz Srbije, vrijednost 1.50 KM)
- kartonska reklamna ambalaža (podrijetlom iz BiH, vrijednost 0.15 KM)

izvoze se u BiH, gdje se sastavljaju u setove i pakiraju za distribuciju. Vrijednost seta je 12.00 KM. Vrijednost dodana u zemlji završne proizvodnje jeste razlika između vrijednosti setova i materijala uključenih u njihovu izradu podrijetlom iz drugih Strana, što u ovome slučaju iznosi 6.40 KM. Kako je dodana vrijednost viša od vrijednosti svih materijala s podrijetlom iz bilo koje Strane (5.60 KM), podrijetlo setova se dodjeljuje BiH.

Primjer 7:

Situacija jednaka opisanoj u prethodnom primjeru, s tim da je u ovom slučaju vrijednost seta 8.00 KM. U tome slučaju, dodana vrijednost u BiH iznosi samo 2.40 KM i manja je od vrijednosti svih materijala s podrijetlom iz bilo koje Strane, te se podrijetlo setova dodjeljuje Srbiji koja je Strana s najvišim doprinosom u vrijednosti (3.00 KM).

Ukoliko se u zemlji izvoza ne vrši nikakav postupak obrade ili prerade, materijali ili proizvodi jednostavno zadržavaju vlastito podrijetlo ukoliko se izvoze u jednu od zemalja koje su u pitanju.

Napomena:

U kasnijoj fazi, kumulacija će, kao što je opisano u ovome članku, biti proširena na zemlje i teritorije pan-europske kumulacijske zone (Europska zajednica, Island, Norveška, Švicarska, uključujući Lihtenštajn i Turska). Od ključnog je značaja za primjenu pravila o kumulaciji da su uključeni pojedinačni sporazumi između svake od zemalja, te da svaka od njih koristi identična pravila o podrijetlu koja se odnose na obradu ili preradu materijala bez podrijetla. Trenutno je ovaj

slučaj jedino prisutan u trgovini unutar CEFTA zone, jer sve Strane primjenjuju isti Protokol o pravilima o podrijetlu.

Kumulacija podrijetla robe iz drugih zemalja ili teritorija pan-europske kumulacijske zone može se primijeniti samo pod sljedećim uvjetima:

- Sporazum o preferencijalnoj trgovini sukladno članku XXIV Općeg sporazuma o tarifama i trgovini (GATT) se mora primjenjivati između zemalja i teritorija uključenih u stjecanje statusa podrijetla i Strane odrednice;
- materijali i proizvodi moraju steći status podrijetla primjenom pravila o podrijetlu koja su identična onima danima u Protokolu i
- obavještenja koja navode šta je potrebno za ispunjenje neophodnih zahtjeva za primjenu kumulacije moraju biti objavljena u Stranama sukladno njihovim vlastitim procedurama.

Članak 11.

(Kumulacija podrijetla u okviru Procesu stabilizacije i pridruživanja)

(1) Sljedeće zemlje ili teritorije sudjeluju u ili su povezane s Procesom stabilizacije i pridruživanja: sve zemlje članice Europske unije, Albanija, Bosna i Hercegovina, Republika Hrvatska, Republika Makedonija, Republika Crna Gora i Republika Srbija uključujući Kosovo, kao što je definirano Rezolucijom 1244 Vijeća sigurnosti Ujedinjenih nacija (dalje u tekstu "SAP Strane"). Objašnjenja dana u članak 10. ove Upute se primjenjuju uz odgovarajuće izmjene.

(2) Kumulacija se može primijeniti samo pod sljedećim uvjetima:

- Sporazum o preferencijalnoj trgovini sukladno članku XXIV Općeg sporazuma o tarifama i trgovini (GATT) se mora primjenjivati između Europske unije, Ugovorne strane SAP koja je uključena u proces stjecanja statusa podrijetla i SAP Strane odrednice;
- materijali i proizvodi moraju steći status podrijetla primjenom pravila o podrijetlu koja su identična onima danima u ovom Protokolu i
- obavijesti koje navode ispunjenja neophodnih zahtjeva za primjenu kumulacije moraju biti objavljene u Službenom listu Europske unije (serija C), te u SAP Strani, kao što je navedeno u stavki 1, sukladno procedurama svake od Strana.

Članak 12.

(Klasifikacijska jedinica)

(1) Harmonizirani sustav, koji sačinjava osnovu CT BiH služi kao referenca za primjenu odredbi Protokola. Stoga je najznačajnije izvršiti ispravno razvrstavanje jednog ili više proizvoda koji se izvoze.

(2) Ukoliko se naimenovanje sastoji od više komponenti koje su klasificirane kao jedna jedinica u Harmoniziranom sustavu, to je jedinica koja će se koristiti prilikom vršenja procjene i određivanja statusa o podrijetlu. Setovi potpadaju u ovu kategoriju (članak 14. ove Upute).

(3) Kada je proizvod sačinjen od dvije ili više komponenti, ali se u Harmoniziranom sustavu smatra jednim artiklom, u svrhu Protokola će se također smatrati jednim artiklom. Ukoliko je pošiljka sačinjena od više istovjetnih ili sličnih artikala, tada se prilikom primjene odredbi Protokola svaki pojedinačni artikl uzima u obzir.

(4) Kada je ambalaža obuhvaćena zajedno sa proizvodom u cilju razvrstavanja, također mora biti obuhvaćena i kod određivanja podrijetla, što znači da pakiranje dijeli "sudbinu" proizvoda.

Članak 13.
(Pribor, rezervni dijelovi i alat)

Sasvim je uobičajeno da se uređaji i oprema izvoze zajedno s priborom, rezervnim dijelovima ili alatom koji su potrebni za njihovo održavanje. U onim slučajevima kada takav pribor ili ostali dijelovi sačinjavaju dio redovite opreme i uključeni su u cijenu ili nisu odvojeno fakturirani, smatrat će se dijelom pošiljke, te se stoga u obzir neće uzimati njihova priroda i karakteristike.

Članak 14.
(Pravilo za setove)

(1) Pravilo o podrijetlu za setove primjenjuje se samo na setove u značenju Generalnog pravila 3 CT BiH.

(2) Prema ovom pravilu svaki proizvod koji sačinjava set, izuzimajući proizvode čija vrijednost ne prelazi 15% ukupne vrijednosti danog seta, mora ispunjavati kriterije podrijetla za onaj tarifni broj pod koji bi taj proizvod bio svrstan ukoliko bi se posmatrao odvojeno, a ne kao dio nekog seta i tom prilikom se ne uzima u obzir tarifni broj pod koji će se kompletan set svrstati sukladno tekstu gore pomenutog Općeg pravila.

(3) Ove odredbe će se primjenjivati čak i kada se za taj proizvod koristi tolerancija od 15%, a koja sukladno tekstu gore pomenutog Općeg pravila određuje svrstavanje cijelog seta.

(4) Osim činjenice da se prilikom tarifnog svrstavanja seta moraju ispoštovati striktna pravila navedena u Komentaru CT BIH, ovakvi slučajevi također predstavljaju problem s točke gledišta podrijetla.

(5) Prilikom određivanja podrijetla setova, najprije je potrebno odrediti podrijetlo pojedinačnih komponenti.

(6) Ukoliko sve komponente od kojih je set sačinjen imaju podrijetlo i sam set će imati podrijetlo. Međutim, setovi sačinjeni od komponenti s podrijetlom, kao i onih bez podrijetla također mogu steći podrijetlo pod uvjetom da vrijednost komponenti bez podrijetla ne prelaze 15% cijene fco tvornica proizvoda.

Primjer:

Osobni putnički set za njegu sastoji se od:

- plastičnog češlja,
- malog ogledala,
- turpije za nokte,
- makazica za nokte,
- malih makaza,
- brijaća za uporabu s žiletima (žileti nisu uključeni),
- kartonska reklamna ambalaža.

Ukoliko su sve komponente proizvedene u jednoj ili više Strana ili u zemlji ili teritoriji u kojoj se primjenjuje pan-europska kumulacija, konačan set će imati status podrijetla.

Ukoliko su, na primjer, plastični češalj i brijać proizvedeni u Hong-Kongu, potrebno je odrediti vrijednost ovih komponenti bez podrijetla kako bi se osiguralo da ta vrijednost ne premašuje 15% cijene fco tvornice seta. Ukoliko komponente iz Hong-Konga ne prelaze 15% cijene fco tvornice, smatra se da set ima podrijetlo.

Članak 15. **(Neutralni elementi)**

Pojam “neutralni elementi” odnosi se na one elemente koji nisu sastavni dio konačnog proizvoda. Stoga se u obzir ne uzima podrijetlo goriva, alatnih mašina ili energije potrebne za njihovu uporabu, robota i sl., koji se koriste u proizvodnji.

Primjer:

Parne turbine razvrstane pod tarifnim brojem 8406 CT BiH proizvode se u BiH od materijala s podrijetlom, kao i onih bez podrijetla. Turbine se proizvode korištenjem japanskih pogona i alatnih mašina. Pravilo propisuje da, kako bi parne turbine stekle preferencijalno podrijetlo, svi materijali bez podrijetla ne smiju premašiti 40% cijene fco tvornice konačnog proizvoda.

Prilikom računanja da li je zadovoljeno 40% -no pravilo koje se odnosi na materijale bez podrijetla, proizvođač ne uzima u obzir element cijene koji se pripisuje troškovima za japanske pogone i opremu. Zapravo, cijena pogona i opreme spada u opće troškove proizvođača i jedan dio ovakvog utroška kapitala bi se našao i u cijeni turbina. To znači da preostalih 60% od ukupne vrijednosti, koji se odnose na materijale s podrijetlom također obuhvata i dio neutralnih elemenata.

Napomena:

Neutralni elementi također nikada ne mogu sačinjavati dio materijala s podrijetlom u procjenjivanju troškova proizvodnje.

GLAVA III TERITORIJALNI ZAHTEVI

Članak 16. **(Princip teritorijalnosti)**

(1) Uvjeti za stjecanje statusa podrijetla u osnovi moraju biti ispunjeni bez prekida na teritoriji definiranoj CEFTA-om ili u zemljama i teritorijama s kojima se kumulacija (članak 10. i 11. ove Upute) primjenjuje (dalje u tekstu navodi se kao zona pan-europske kumulacije).

(2) U slučaju da roba s podrijetlom napusti teritorij zone pan-europske kumulacije i iz bilo kojeg razloga bude vraćena, carinskim organima se mora dokazati da je vraćena roba zapravo ista roba koja je i napustila zonu. Osim toga, ta roba ne smije biti podvrgnuta nikakvim operacijama koje prevazilaze operacije neophodne za očuvanje robe u dobrom stanju. Pod pretpostavkom da je to slučaj, može se smatrati da roba ima podrijetlo zone pan-europske kumulacije. Ukoliko ovo nije moguće dokazati, vraćena roba će se smatrati robom bez podrijetla.

(3) U modernim postupcima proizvodnje, ponekad je potrebno proizvode poslati u drugu zemlju na posebnu preradu koju nije moguće izvršiti unutar teritorije zone preferencijalne trgovine. Članak 12. Protokola pokriva ovakve situacije, uz određena ograničenja.

Uvjeti su sljedeći:

- roba izvezena za obradu i preradu van pan-europske zone mora imati podrijetlo unutar zone;
- potrebno je dokazati da je ponovno uvezena roba dobivena kao rezultat obrade ili prerade koje su izvršene u trećoj zemlji na prethodno izvezenim materijalima i
- ukupna dodana vrijednost stečena izvan teritorije CEFTA-e i ostalih zemalja i teritorija pan-europske kumulacijske zone, ne smije premašiti 10% cijene fco tvornice proizvoda za kojeg se traži preferencijalni tretman.

(4) Ukoliko nije moguće ispuniti bilo koji od gore navedenih uvjeta, vraćena roba će se smatrati robom bez podrijetla.

(5) Ekstrateritorijalna obrada se primjenjuje samo za robu izvezenu van pan-europske kumulacijske zone po povratku iste u Stranu izvoznicu. Odredbe se ne primjenjuju kada se zemlja izvoznica unutar zone razlikuje od zemlje uvoznice unutar zone. To je razlog zbog kojeg se ekstrateritorijalna obrada odvija kao vanjska obrada ili pod sličnim aranžmanima.

Pomenuti izuzetak se ne odnosi na tekstilne proizvode razvrstane u Glavi 50 – 63, zaključno s Glavom 63.

(6) Ukoliko konačni proizvod stekne status podrijetla primjenom pravila o toleranciji od 10% (članak 9. ove Upute), nije moguće primijeniti toleranciju koja je dopuštena po ovome članku. Niti jedno od pravila o toleranciji ne može se primijeniti zajedno kada se određuje podrijetlo konačnog proizvoda.

(7) Prilikom određivanja vrijednosti konačnog proizvoda, postupak obrade ili prerade izvršen izvan teritorije Strana generalno se ne bi trebali uzimati u obzir. No, pravilo o dodanoj vrijednosti propisano Aneksom II primjenjuje se na konačan proizvod, dok se ukupna vrijednost obrade ili prerada izvršena izvan teritorije Strana mora uzeti zajedno s vrijednošću materijala bez podrijetla koji su obuhvaćeni u proizvod na teritoriji dotičnih Strana. Kombinirane vrijednosti (vrijednost dodana izvan teritorije i vrijednost materijala bez podrijetla) ne smiju premašiti procentne vrijednosti dane u Listi u Aneksu II.

Članak 17. (Izravni prijevoz)

(1) Pravilo o izravnom prijevozu primjenjuje se kako bi se osiguralo da se, u principu, svi postupci obrade i prerade vrše u zemljama partnericama CEFTA teritorije i pan-europskoj kumulacijskoj zoni, te da se onemogućí da roba koja u potpunosti ne ispunjava te uvjete, uživa pogodnosti preferencijalnog podrijetla.

(2) Ukoliko prijevoz nužno iziskuje napuštanje CEFTA teritorije i pan-europske kumulacijske zone, to podrazumijeva i zaustavljanja tijekom kretanja, iznimke su dopuštene pod određenim uvjetima.

(3) Proizvodi koji sačinjavaju jednu pošiljku mogu se provoziti i kroz druge zemlje s pretovarom ili privremenim smještajem i skladištenjem u tim zemljama, pod uvjetom da roba nije puštena u slobodan promet, kao i da se na istoj ne obavlja nikakva radnja osim istovara, ponovnog utovara, ili bilo koji drugi postupak namijenjen za očuvanje robe u dobrom stanju.

(4) U svim slučajevima iz prethodnog stavka obavljenim van pan-europske kumulacijske zone, mora se dokazati da pošiljka koja je napustila zemlju izvoznicu jeste ista pošiljka koja stiže u zemlju uvoznicu. Sukladno tome, carinska služba zahtijeva podnošenje dokaza o ispunjenju uvjeta o izravnom prijevozu predočenjem:

- jedinstvene isprave o prijevozu koja obuhvata put od zemlje izvoznice kroz zemlju provoza, ili
- uvjerenja carinskih organa zemlje provoza ili
- u nedostatku spomenutih, sve druge uvjerljive isprave.

(5) Uvjerenje carinskih organa je dokument kojim se dokazuju činjenice o izravnoj pošiljci robe s podrijetlom. Uvjerenje izdaje nadležna carinska ispostava koja, sukladno odredbama Zakona, vrši provjeru robe u provozu na zahtjev uvoznika ili njegovog ovlaštenog zastupnika.

(6) Kad se roba smješta u carinsko skladište za daljnju isporuku, prijemni carinski ured pod čijim nadzorom se nalazi ova roba potvrđuje primitak robe ulaznom carinskom uredu i na zahtjev izdaje potvrdu o izravnom transportu, pod uvjetom da raspolaže svim podacima u svezi kretanja robe tijekom provoza kroz BIH.

(7) Oblik i sadržaj uvjerenja o nemanipulaciji koje izdaju carinski organi BiH je u prilogu ove Upute (Aneks I).

Članak 18. (Izložbe)

(1) Proizvodi podrijetlom iz BiH poslani na izložbu u drugu zemlju, te nakon toga prodani radi uvoza u jednu od Strana, uživaju povoljnosti tarifnih preferencijala. Ova mogućnost se ne odnosi na proizvode kupljene na privatnim izložbama u prodajnim ili poslovnim objektima.

(2) U slučajevima trgovačkih, industrijskih ili zanatskih izložbi, mora postojati mogućnost dokazivanja da roba koja je poslana na izložbu nije prošla niti kroz bilo koji postupak izmjene ili prerade, niti se u bilo kojem smislu razlikuje u odnosu na stanje u kojem je napustila teritoriju definiranu CEFTA sporazumom ili zemlje ili teritorije s kojima se kumulacija (članak 10. i 11. ove Upute) primjenjuje. Drugi zahtjev je da roba nije korištena ni za kakve druge svrhe osim izlaganja, te da je poslana u jednu od drugih Strana tijekom ili odmah po završetku izložbe.

(3) Izložbeni predmeti prodani tijekom ili nakon izložbe uživaju pogodnosti preferencijalnog podrijetla, pod uvjetom da je moguće dokazati sljedeće:

- da su poslani iz jedne od Strana (npr. Hrvatska) na izložbu gdje su postavljeni za prikazivanje;
- da ih je izvoznik prodao osobi u drugoj Strani (npr. u Srbiji);
- da su prodani tijekom ili odmah nakon izložbe u neizmijenjenom stanju i
- da su jedino korišteni za prikazivanje ili izložbene svrhe od trenutka kada su poslani na izložbu.

(4) Svi uvjeti moraju biti ispunjeni, ili će se u protivnom izložbeni predmeti po povratku smatrati robom bez podrijetla i biti će tretirani sukladno tome.

Potrebno je izdati ili sačiniti dokaz o podrijetlu, te isti podnijeti carinskim organima zemlje uvoznice na uobičajen način. Naziv i adresa izložbe moraju biti navedeni na istom. Tamo gdje je potrebno, traži se dodatna dokumentacija kao dokaz o uvjetima pod kojima su predmeti izlagani.

GLAVA IV POVRAT ILI IZUZEĆE

Članak 19. (Zabrana povrata ili izuzeća od plaćanja carinskih pristojbi)

Zabrana povrata ili izuzeća od plaćanja carinskih pristojbi se odnosi na materijale bez podrijetla koji se koriste u proizvodnji izvoznih proizvoda. Sve pristojbe kojima podliježe roba bez podrijetla moraju biti plaćene i ni u kom slučaju ne smije doći do izuzimanja ili nadoknađivanja, te na zahtjev carinskih organa, dokaz u tom smislu mora biti dan na uvid carinskim organima, prije izdavanja dokaza o podrijetlu.

Primjer 1:

Aluminijum podrijetlom iz Rusije uvozi se u BiH, gdje se proizvode aluminijски vijci (HS 7616) postupkom unutarnje obrade (sustav obustave plaćanja). Dio konačnih proizvoda podrijetlom iz BiH izvoze se u Hrvatsku. Postupak obrade i prerade je dovoljan sukladno odgovarajućim pravilima koja se primjenjuju za aluminijске vijke. Status podrijetla BiH time je ostvaren, te carinski organi BiH mogu izdati dokaz o podrijetlu prilikom izvoza vijaka u Hrvatsku. Pored toga, usljed zabrane povrata carinskih pristojbi, oni moraju naplatiti iste za aluminij bez podrijetla koji se koristi u proizvodnji.

Primjer 2:

Situacija jednaka prethodno opisanoj u Primjeru 1, s tim da se za proizvodnju koristi aluminijum koji je kupljen na domaćem tržištu uz izjavu dobavljača, i uvezen iz Crne Gore i Srbije (uz važeći dokaz o podrijetlu). U ovakvoj situaciji, roba je stekla status podrijetla BiH, obzirom da su korištene sirovine podrijetlom iz BiH i iz zemalja sa kojima se kumulacija primjenjuje. Moguće je izdati dokaz o podrijetlu za izvoz u Hrvatsku bez naplaćivanja carinskih pristojbi za materijale koji su podrijetlom iz Crne Gore i Srbije zbog toga što se na temelju same definicije dijagonalne kumulacije (članak 10. ove Upute) smatra da materijal ima podrijetlo BiH.

Ove odredbe se primjenjuju i na ambalažu, pribor, rezervne dijelove i alate, te proizvode u setu, kada takvi predmeti nemaju podrijetlo.

Samo u slučajevima kada je dokaz o podrijetlu pogrešno izdan ili sačinjen, moguće je tražiti povrat za proizvode bez podrijetla, pod uvjetom da su ispunjena sljedeća tri uvjeta:

- dokaz o podrijetlu izdan ili sačinjen s greškom vraća se organima u zemlji izvoza ili kao alternativno rješenje, organi u zemlji uvoza sačinjavaju pisanu izjavu u kojoj se navodi da nikakav preferencijalni tretman nije, niti će biti dodijeljen;
- proizvodima korištenim u proizvodnji dodjeljuje se pravo na povrat ili odustajanje od plaćanja pristojbi sukladno odredbama koje su na snazi, ukoliko dokaz o podrijetlu nije korišten u svrhu traženja preferencijalnog tretmana;
- razdoblje odobren za povrat pristojbi nije prekoračen, te da su ispunjeni uvjeti propisani važećim zakonom.

GLAVA V DOKAZ O PODRIJETLU

Članak 20. (Vrste dokaza o podrijetlu)

Proizvodi s podrijetlom iz Strane, kod uvoza u drugu Stranu koriste povlastice iz Sporazuma uz predočenje:

- uvjerenja o kretanju EUR.1 ili
- “izjave na računu” na računu, dostavnici ili bilo kojem drugom komercijalnom dokumentu koju daje izvoznik.

Za slučajeve izuzimanja pod određenim uvjetima, pogledajte članak 31. ove Upute.

Članak 21. (Izdavanje uvjerenja o kretanju robe EUR.1)

(1) Uvjerenje o kretanju robe EUR.1 (uzorak se nalazi u Aneksu III Protokolu) izdaju carinski organi samo na pisani zahtjev izvoznika ili njegovog ovlaštenog zastupnika, koji je obavezan uz zahtjev priložiti i dokumentaciju kojom dokazuje da proizvodi koji se izvoze ispunjavaju uvjete za izdavanje tog uvjerenja. Radi lakšeg utvrđivanja statusa robe, u prilogu ove Upute nalazi se vodič za utvrđivanje podrijetla robe (Aneks II).

(2) Ono što je bitno znati kada je u pitanju izdavanje uvjerenja EUR.1 jeste da su izvoznik ili njegov ovlaštenik, prije izdavanja uvjerenja od strane carinskih organa, dužni carinskim organima osigurati ispravne podatke u zahtjevu za izdavanje uvjerenja. Količina potrebnih podataka ovisi od pravila koja moraju biti zadovoljena. Potrebni podatci uključuju sve ili neke od sljedećih stavki:

- tarifno razvrstavanje robe;
- postupke obrade i prerade na teritoriji CEFTA;
- dokaz o podrijetlu za sve korištene materijale ili dijelove za koje se traži status podrijetla;

- pojediniosti o svim materijalima ili dijelovima bez podrijetla koji su korišteni u proizvodnji konačnog proizvoda, uključujući i tarifno razvrstavanje i carinsku vrijednost istih;
- dokaz o plaćanju relevantnih carinskih pristojbi za korištenu robu bez podrijetla;
- svu drugu prateću dokumentaciju, na zahtjev carinskih organa.

(3) Obzirom da se priznavanjem preferencijalnog statusa ostvaruju značajne olakšice kod stavljanja robe u slobodan promet, carinski organi BiH kao i Strana CEFTA Sporazuma imaju pravo od izvoznika zatražiti svu dokumentaciju koju smatraju potrebnom, kao i poduzeti sve korake koje smatraju potrebnim za provjeru dokumentacije. Carinski organi su također odgovorni i za pravilno popunjavanje i ovjeru uvjerenja o kretanju EUR.1.

(4) Carinski organi su dužni podnesene zahtjeve i dokumentaciju čuvati najmanje tri godine od dana izvoza robe.

Članak 22.

(Popunjavanje uvjerenja o kretanju robe EUR.1)

Zahtjev za izdavanje uvjerenja o kretanju robe EUR.1, izjava izvoznika odštampana na poleđini i uredno popunjeno uvjerenje o kretanju podnose se u postupku izvoznog carinjenja zajedno sa JCI-om i ostalom potrebnom dokumentacijom. (Obrazac je propisan u Aneksu 3. Protokola).

Ukoliko je zahtjev sačinjen rukom, mora se popuniti naliv perom ili kemijskom olovkom. Rubrike obrasca trebaju biti popunjene na sljedeći način:

U rubriku 1 Izvoznik, unosi se ime/naziv izvoznika, puna adresa i zemlja (izvoznik može biti fizička osoba s prebivalištem ili pravna osoba sa sjedištem u BiH).

U rubriku 2 Uvjerenje se koristi u preferencijalnoj razmjeni između..., unosi se „CEFTA“.

U rubriku 3 Primatelj, čije popunjavanje nije obvezno, unosi se ime/naziv primatelja robe, puna adresa i zemlja.

Napomena:

Preporučuje se upisati ime primatelja, ali nije obvezno. U slučaju izvoza za potrebe izložbe izvan BiH ili u zemlje koje odobravaju preferencijalnu trgovinu proizvoda koji će po završetku izložbe biti prodani, potrebno je upisati i mjesto održavanja izložbe (članak 18. ove Upute).

U rubriku 4 Zemlja, grupa zemalja ili teritorija čiji se proizvodi smatraju proizvodima koji zadovoljavaju kriterije o podrijetlu, u većini slučajeva će to biti Bosna i Hercegovina. U nekim slučajevima, npr. u slučaju zamjena dokaza o podrijetlu ili minimalne operacije na robi koja je podrijetlom iz druge Strane ili zemlje ili teritorije s kojom je moguće primijeniti kumulaciju, unose se odgovarajuće pojediniosti.

Napomena:

Ukoliko su proizvodi, na koje se odnosi uvjerenje o kretanju, podrijetlom iz više od jedne zemlje ili teritorije:

- u rubriku 4 (zemlja, grupa zemalja ili teritorija čiji se proizvodi smatraju proizvodima koji zadovoljavaju kriterije o podrijetlu) potrebno je unijeti “pogledajte rubriku 8”; i
- u rubriku 8 (redni broj; oznake i brojevi; broj i vrsta ambalaže; opis robe): za svaku stavku u ovoj rubrici unijeti ime ili zvaničnu skraćenicu svake dotične zemlje.

U rubriku 5 Zemlja, grupa zemalja ili teritorija u koju se roba upućuje unosi se “Zemlja, grupa zemalja ili teritorija”.

U rubriku 6 Podaci u svezi s prijevozom, čije popunjavanje nije obvezno, unosi se način prijevoza robe i put kojim će roba biti transportirana u zemlju uvoza.

U rubrici 7 Napomene, mora da stoji jedna od sljedećih oznaka: “CUMULATION APPLIED WITH... (ime zemlje/alja ili teritorije/a)” ili “NO CUMULATION APPLIED”.

Također, carinska ispostava u ovu rubriku unosi napomenu “Naknadno izdano”, ako se uvjerenje izdaje naknadno, ili napomena “Duplikat”, ako se izdaje duplikat uvjerenja EUR.1, u kom slučaju se u tu rubriku unosi serijski broj, broj JCI-e i datum izdavanja izvornog uvjerenja. U ovu rubriku se također mogu unijeti i druge napomene koje bi mogle biti od koristi nadležnim carinskim organima, npr. “roba se vraća, jer je prilikom pregleda utvrđeno da se radi o oštećenju iste”.

U rubriku 8 Redni broj, oznake, brojevi i vrsta pakiranja, naziv robe, unosi se:

- za “redni broj” – redni brojevi robe, ako se za više vrsta robe traži izdavanje uvjerenja.
- za “oznake, brojeve i vrste pakiranja” – oznake i identifikacijski brojevi na paketima. Ako je paket upućen (adresiran) na primatelja: unosi se adresa primatelja, broj paketa naveden u računu i opis paketa (kutija, bala, paleta, bačva, i dr.). Ako paketi nisu obilježeni, unosi se napomena “bez oznaka i brojeva”;
- za “opis proizvoda” – opis proizvoda na takav način da omogući ispostavi koja vrši carinjenje da identificira proizvod i utvrdi njegovo podrijetlo;

Napomena:

Kada uvjerenje obuhvata više vrsta proizvoda, svaku vrstu treba upisati u novi red i staviti brojčanu oznaku stavke (1, 2, 3, ...). Stavke treba unositi bez proreda.

Za pošiljke koje se sastoje od proizvoda s podrijetlom i proizvoda bez podrijetla, potrebno je opisati samo proizvode s podrijetlom. Ponekad je nemoguće izbjeći zajednički unos proizvoda sa i bez podrijetla na račun (fakturu). U tom slučaju, potrebno je naznačiti (npr. fusnotom, ili zvjezdicom) koji su proizvodi bez podrijetla, a u polje 8 uvjerenja o kretanju EUR.1, staviti odgovarajuću napomenu uz opis robe – npr. “proizvodi označeni zvjezdicom * na računu su bez podrijetla i kao takvi nisu obuhvaćeni ovim uvjerenjem EUR.1”.

Kada je na uvjerenju EUR.1, polje namijenjeno za opis robe nedovoljno za upisivanje podataka važnih za prepoznavanje robe, posebno kod velikih pošiljki, izvoznik može na priloženim računima specificirati robu na koju se uvjerenje EUR.1 odnosi, a ukoliko je potrebno, i na drugim komercijalnim dokumentima, pod uvjetom:

- da su brojevi na računu navedeni u polju 10 uvjerenja o kretanju EUR.1;
- da su računi, i kada je relevantno, drugi komercijalni dokumenti, pričvršćeni na uvjerenje prije predočenja istih carinskim organima;
- da su carinski organi pečatom ovjerali račun i druge komercijalne dokumente, zvanično ih prilažući uz uvjerenje. Ispod posljednjeg unosa proizvoda, obvezno podvući vodoravnu liniju, a preostali neispunjeni prostor precrtati kosom crtom (knjigovodstveno koljeno).

U rubriku 9 Bruto masa (kg) ili druga jedinica mjere (litra, metar, itd.), unosi se bruto masa robe ili bruto količina u drugim jedinicama mjere koje su navedene na računu;

U rubriku 10 Računi, čije popunjavanje nije obvezno, unose se brojevi i datumi svih računa za robu za koju se traži izdavanje uvjerenja o kretanju EUR.1;

U rubriku 11 Ovjera carinskog organa, unose se broj JCI-e koji dodjeljuje carinska ispostava, datum i mjesto izdavanja uvjerenja EUR.1, potpis carinskog službenika i pečat koji se koristi za ovjeru uvjerenja o kretanju EUR.1 (Ovjereni izjava: potvrda o izvozu, obrazac, broj, carinska ispostava, zemlja ili teritorija koja izdaje uvjerenje, datum, potpis).

U rubriku 12 Izjava izvoznika, unose se mjesto i datum kada je zatraženo izdavanje uvjerenja o kretanju EUR.1, a potpis izvoznika ovjeriti pečatom (*“Ja, dolje potpisani, izjavljujem da gore-opisana roba ispunjava uvjete neophodne za izdavanje uvjerenja; mjesto i datum; potpis”*)

Stranica 2

U rubriku 13 Zahtjev za provjeru, se popunjava u slučaju podnošenja zahtjeva za naknadnu provjeru uvjerenja o kretanju EUR.1 i u istu unosi naziv i adresu službe koja zahtjeva provjeru.

U rubriku 14 Rezultati provjere, unose se rezultati po obavljenoj provjeri. Ovu rubriku popunjava i ovjerava organ nadležan za naknadnu provjeru.

Stranica 3 je preslika stranice broj 1.

Stranica 4 U izjavi o podacima na temelju kojih roba zadovoljava uvjete za izdavanje uvjerenja o kretanju EUR.1, dovoljno je dati kratak komentar, npr.

- Izvoznik koji je ujedno i proizvođač može upisati: *“Roba je proizvedena u proizvodnim pogonima ovog poduzeća, a razvrstava se pod tarifnim brojem...”*
- Izvoznik koji je kupio robu u BiH radi izvoza: *“Roba je proizvedena u BiH, a razvrstava se pod tarifnim brojem...”*

Dakle, ako izvoznik nabavlja materijal od dobavljača na unutarnjem tržištu, za proizvodnju izvozne robe, uz uvjerenje o kretanju EUR.1 potrebno je priložiti i izjavu dobavljača (obraci su u prilogu ove Upute, Aneksi 3 i 4).

U rubrici o dokaznim ispravama treba upisati sve važne komercijalne dokumente kojima izvoznik raspolaže, a kojima se dokazuje podrijetlo, kao što su: paking-liste, tovarne liste, otpremnice, izjave dobavljača, uvjerenje o kretanju EUR.1, koje je stiglo pri uvozu materijala koji se koristi za proizvodnju izvoznih proizvoda.

Obrazac uvjerenja o kretanju EUR.1 se popunjava na službenim jezicima BiH ili na jeziku zemlje uvoznice, u kom slučaju carinska ispostava može tražiti prijevod. Kada carinska ispostava, na temelju podataka iz zahtjeva za izdavanje uvjerenja EUR.1, izjave dobavljača, podataka iz JCI-a i isprava podnesenih uz JCI, kao i pregledom robe, utvrdi da je roba podrijetlom iz Bosne i Hercegovine, izdaje uvjerenje sukladno pravilima o podrijetlu. Uvjerenje o kretanju EUR.1 prati robu nakon što carinski inspektor unese broj i datum izvozne JCI-e u rubriku 11, stavi svoj potpis i ovjeri uvjerenje pečatom izrađenim isključivo za te svrhe.

Ako carinska ispostava, na temelju podataka iz izjave dobavljača priloženoj uz Zahtjev za izdavanje uvjerenja o kretanju EUR.1, isprava podnesenih uz JCI i/ili pregledom robe utvrdi da roba koja se izvozi iz BiH nije stekla status robe s podrijetlom iz BiH, odbit će izdavanje uvjerenja.

Članak 23.

(Naknadno izdavanje uvjerenja o kretanju robe EUR.1)

(1) Uvjerenje o kretanju robe EUR.1 može se na zahtjev izvoznika izdati nakon izvoza, ako u vrijeme izvoza nije izdano zbog greški ili nenamjernih propusta, ili pri uvozu nije prihvaćeno u Strani iz tehničkih razloga (pogledajte članak 36. ove Upute).

(2) Drugi razlog za naknadno izdavanje uvjerenja o kretanju EUR.1 odnosi se na “iznimne okolnosti”. Obzirom da je ovo prilično neodređen pojam koji se koristi za opisivanje nepredviđenih ili neuobičajenih situacija, nemoguće je detaljno navesti slučajeve takve vrste, no dužnost carinskih organa je da odluče da li će određeni slučaj smatrati iznimnim ili ne.

(3) Izvoznik podnosi popunjene obrasce uvjerenja o kretanju EUR.1 i u rubriku 7 (Napomene) unosi "ISSUED RETROSPECTIVELY". (Mora biti na engleskom jeziku). Na poledini bijelog primjerka obrasca EUR.1 daje sljedeću izjavu: "Za dotičnu robu prethodno nije izdano uvjerenje o kretanju EUR.1", navodeći mjesto i datum izvoza, broj JCI i uvjete koji su ispunjeni u pogledu podrijetla, prilaže izvoznu JCI i dodatnu dokumentaciju.

(4) Na temelju raspoloživih podataka nadležna carinska ispostava cijeni da li je roba u trenutku prihvaćanja carinske prijave za izvoz ispunjavala propisane uvjete za stjecanje podrijetla i da li opis robe na potvrdi nedvojbeno odgovara opisu robe utvrđenom pri izvoznom carinjenju.

(5) Naknadno izdano uvjerenje EUR.1 nosi datum naknadnog izdavanja.

Napomena:

Naknadno izdano uvjerenje ne može zamijeniti uvjerenje koje je odbijeno od zemlje uvoznice na temelju neusuglašenosti s pravilima o podrijetlu.

Članak 24.

(Izdavanje duplikata uvjerenja o kretanju robe EUR.1)

(1) U slučaju gubitka ili uništenja uvjerenja o kretanju robe EUR.1, izvoznik može podnijeti zahtjev carinskim organima za izdavanje duplikata uvjerenja. Duplikat je vjerodostojna preslika izvornika. Dakle, mora obuhvatati istu robu, te do najmanjih pojedinosti mora biti vjerna preslika izvornog primjerka. Razdoblje važenja izvornog uvjerenja također se odnosi i na duplikat. Na duplikatu uvjerenja mora biti naznačeno "DUPLIKAT" u rubrici 7, mjesto i datum izdavanja izvornog uvjerenja, broj JCI-e, a prilaže se preslika JCI-e i ostale dokumentacije kojima se dokazuje ispunjenost uvjeta za stjecanje statusa robe s podrijetlom. Ta naznaka mora biti na engleskom jeziku.

(2) Uvijek je potrebno imati u vidu da, prije podnošenja zahtjeva carinskim organima za izdavanje uvjerenja EUR.1, podnositelj zahtjeva mora biti u mogućnosti uvjeriti iste da su podatci, koji su im dani, točni i da se mogu potkrijepiti dokazima.

Članak 25.

(Izdavanje zamjenskog uvjerenja o kretanju robe EUR.1)

(1) Po prispjeću pošiljki u Stranu ili zemlju ili teritorij s kojima je kumulacija primjenjiva, pošiljke se mogu razdijeliti na manje pošiljke u svrhu carinjenja u različitim carinskim ispostavama u toj zemlji. U tom slučaju, zamjenska uvjerenja o kretanju robe, izdana na temelju uvjerenja EUR.1 koje je pratilo izvornu pošiljku, moraju pratiti i svaku od malih pošiljki.

(2) Izdavanje zamjenskog uvjerenja o kretanju EUR.1 moguće je jedino pod uvjetom da je roba stavljena pod nadzor carinskog organa koji izdaje zamjensko uvjerenje. Kako bi dobio zamjensko uvjerenje, uvoznik ili njegov ovlaštenu zastupnik moraju podnijeti pisani zahtjev carinskoj ispostavi pod čiji je nadzor roba stavljena i priložiti popunjeno uvjerenje o kretanju robe EUR.1, u rubrici 7 naznačiti da je u pitanju zamjensko uvjerenje, unijeti serijski broj izvornog uvjerenja koje prati robu, te dati pisanu izjavu da se radi o istoj robi koja je uvezena ili dijelu pošiljke za koje je prethodni dokument izdan.

(3) Ovaj se postupak primjenjuje samo kada se radi o pošiljkama koje se razdjeljuju i šalju do drugog odredišta unutar teritorije Strane ili zemlje ili teritorije s kojima je moguće primijeniti kumulaciju.

(4) Zamjena uvjerenja o kretanju EUR.1 nije moguća ako su proizvodi ili dio pošiljke poslani iz jedne Strane u drugu Stranu, ili zemlju ili teritorij s kojima se kumulacija primjenjuje. U takvim slučajevima potrebno je u BIH izdati novo uvjerenje (članak 21. ove Upute).

(5) Zamjensko uvjerenje se ne može izdati za robu koja je puštena u slobodan promet ili stavljena u postupak unutarnje obrade.

Članak 26. (Odvojeno knjigovodstveno iskazivanje)

(1) Nadležni carinski organi mogu, na pisani zahtjev dotičnih Strana, dopustiti zajedničko skladištenje robe, no metoda takozvanog “odvojenog knjigovodstvenog iskazivanja” će se koristiti za vođenje zaliha materijala s podrijetlom i onih bez podrijetla, koji su identični i uzajamno zamjenjivi.

(2) Poduzeće kojem je odobreno odvojeno knjigovodstveno iskazivanje može podnijeti zahtjev za izdavanje dokaza o podrijetlu za one količine proizvoda koji se mogu smatrati proizvodima s podrijetlom.

(3) Korisnik ovoga odobrenja mora voditi stalnu evidenciju o zalihama, a nadležna carinska ispostava nadzirati njihovu uporabu, te ako zaključi da se koristi na neispravan način, ista povući.

Članak 27. (Izjava na računu)

(1) Kao dokaz o podrijetlu robe, izjavu na računu može sačiniti:

- ovlaštenu izvoznik (pogledajte sljedeći članak ove Upute) za svaku pošiljku, bez obzira na vrijednosti iste ili
- svaki izvoznik za pošiljku čija ukupna vrijednost ne prelazi 6000. EUR.

(2) Pri određivanju vrijednosti pošiljke u svrhu sastavljanja izjave na računu, potrebno je spomenuti “cijena fco tvornice”, kao što je definirano člankom 3. ove Upute.

(3) Svrha ove alternativne mogućnosti jeste pojednostavljenje postupka za izvoznike koji redovito izvoze svoje proizvode u zemlje (partnere) unutar pan-europske kumulacijske zone. Od njih se ne traži da podnesu zahtjev carinskim organima za izdavanje uvjerenja EUR.1 za svaku pošiljku. Međutim, prije nego što im je odobreno da sačine izjavu na računu, bez obzira na vrijednost pošiljke, ovlaštenu izvoznici moraju ispuniti određena pravila i uvjete.

(4) U svezi sa samom izjavom na računu, sadržina teksta kojeg ovlaštenu izvoznik mora koristiti obuhvata sljedeće (Aneks IV Protokolu):

“Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br...) izjavljuje da su, osim ako je drukčije izričito navedeno, ovi proizvodi.....preferencijalnog podrijetla.”

(5) Prilikom popunjavanja izjave na računu, potrebno je imati na umu sljedeće:

- tekst izjave mora biti usuglašen s tekстом propisanim Aneksom IV Protokolu;
- za pošiljke sačinjene od robe koja je podrijetlom iz više od jedne Strane ili zemalja ili teritorija sa kojima se kumulacija primjenjuje, u tekst izjave na računu unose se nazivi i zvanične skraćenice dotičnih zemalja ili se upućuje na posebnu napomenu u izjavi;
- naziv ili zvanična skraćenica za svaku dotičnu zemlju unosi se u račun za svaku navedenu stavku;
- izjava može biti sačinjena i na preslikama računa, pod uvjetom da preslike nose potpis izvoznika, kao što je obvezno na izvornim računima. Ovlaštenu izvoznici kojima je odobreno da ne potpišu izvorne primjerke izjava na računima nisu obvezni potpisati takve izjave na preslikama računa;
- izjavu na računu moguće je sačiniti i na poledini računa;

- izjavu na računu moguće je sačiniti i na odvojenom listu računa, pod uvjetom da je taj list očigledno dio računa;
- ukoliko izvoznik sačini izjavu na računu na naljepnici koja se naknadno stavlja na račun, ne smije postojati sumnja da je naljepnicu stavio izvoznik. Njegov potpis i pečat trebaju pokrivati i naljepnicu i račun;
- izjava dobavljača ili izjava koja je dana na otpremnici ili drugom komercijalnom dokumentu mora identificirati izvoznika;
- potrebno je sačiniti izjavu: "Kumulacija se primjenjuje sa....(naziv zemlje/zemalja)" ili "Kumulacija se ne primjenjuje" .

Napomena:

U slučajevima kada je proizvod s podrijetlom u cijelosti dobiven ili kada su materijali bez podrijetla koji su korišteni u proizvodnji prošli kroz postupak dovoljne obrade, izjava "Kumulacija se primjenjuje sa" se briše, dok izjava "Kumulacija se ne primjenjuje" ostaje u tekstu. Izjave "Kumulacija se primjenjuje sa" i "Kumulacija se ne primjenjuje" moraju biti na engleskom jeziku.

Izjavu na računu daje izvoznik kada se proizvodi na koje se izjava odnosi izvoze, ili nakon izvoza, pod uvjetom da je ista predočena u zemlji uvoznici ne kasnije od dvije godine nakon uvoza proizvoda na koje se odnosi.

**Članak 28.
(Ovlašteni izvoznik)**

(1) Status ovlaštenog izvoznika iz BiH u Strane može dobiti svaki izvoznik koji ispunji uvjete koje Uprava za neizravno oporezivanje – Sektor za carine, smatra potrebnim, a to su sljedeći:

- da je izvoznik ujedno i proizvođač robe (otpremnici ne mogu biti ovlašteni izvoznici);
- da su otpreme robe česte (deset i više puta mjesečno);
- da uredno izmiruje svoje carinske i porezne obveze;
- da protiv njega nisu pokretani carinski prekršaji;
- da poznaje važeća pravila o podrijetlu, odnosno da ima uposlenu osobu više ili visoke stručne spreme koja poznaje pravila podrijetla;
- da prođe provjeru znanja koju provodi povjerenstvo UNO;
- da posjeduje sve dokumente kojima dokazuje podrijetlo;
- da knjigovodstveni zapisi omogućavaju utvrđivanje podrijetla.

(2) Zahtjev za dobivanje statusa ovlaštenog izvoznika podnosi se UNO – Sektoru za carine. U istom treba navesti koji su to izvozni proizvodi, na temelju čega ti proizvodi stječu podrijetlo, koliko je bilo izvoza u prethodnoj godini, te koliko su česte isporuke.

(3) Izvoznik, također, mora dati izjavu:

- da će Izjavu na računu davati samo za robu koju ispunjava uvjete za stjecanje statusa podrijetla;
- da će u svakom trenutku carinskim organima dati na uvid svu traženu dokumentaciju,
- da preuzima punu odgovornost u slučaju netočnih navoda o podrijetlu ili zlouporabe ovlaštenja,
- da preuzima punu odgovornost za svaku Izjavu na računu koja ga identificira kao da ju je sam ručno potpisao,
- da će svu dokumentaciju na temelju koje je Izjava na računu dana, čuvati najmanje tri godine od datuma davanja izjave.

(4) Uz zahtjev treba priložiti i sljedeće dokumente:

- dokaz o navodima danim u zahtjevu,
- ovjerenu presliku registracije poduzeća s deponovanim potpisima osoba ovlaštenih za potpisivanje i

- dokaz o plaćenoj administrativnoj pristojbi.

(5) Kada Sektor za carine provede sve predviđene procedure i provjeri sve navode, donijet će odluku o dodjeli ovlaštenja. Ukoliko su ispunjeni potrebni uvjeti, izvoznik dobiva odobrenje o pojednostavljenju postupka potvrđivanja statusa podrijetla, tj. broj odobrenja koji je dužan uvijek unijeti, u za to posebno namijenjen prostor, u Izjavi na računu.

(6) Uprava za neizravno oporezivanje – Sektor za carine će voditi svu evidenciju izdatih ovlaštenja i o tome izvijestiti kontrolne organe i ostale organizacijske jedinice, te carinske organe zemalja prema kojima je ovaj status moguće primijeniti.

(7) Redovite kontrole ovlaštenih izvoznika od strane carinskih organa moraju osigurati da se dobiveno ovlaštenje neprestano koristi na odgovarajući način.

(8) Carinski organi mogu povući izdano odobrenje kad god ocijene da se propisani uvjeti više ne ispunjavaju ili da izvoznik neispravno koristi dano odobrenje.

Članak 29. (Valjanost dokaza o podrijetlu)

(1) Dokumentirani dokazi o podrijetlu imaju rok važenja od četiri mjeseca, a to mogu biti ili uvjerenje o kretanju EUR.1 ili Izjava na računu. Taj rok počinje teći od dana izdavanja ili sačinjavanja, a isti se u periodu od 4 mjeseca podnosi na uvid carinskim organima.

(2) Kada se roba nalazi u postupku carinskog skladištenja, dokaz o podrijetlu se podnosi u trenutku dolaska robe u carinsko skladište (tj. prilikom podnošenja carinske prijave) ili u bilo koje drugo vrijeme tijekom njenog skladištenja, ali u razdoblju od četiri mjeseca od dana izdavanja u zemlji izvoznici. Kada se roba uskladištena na ovakav način nakon određenog vremena pusti u slobodan promet, smatrat će se da je propisani vremenski rok ispoštovan.

(3) Pod određenim uvjetima, carinski organi zemlje uvoznice mogu prihvatiti dokaz o podrijetlu nakon isteka razdoblja valjanosti. Oni mogu prihvatiti i zakašnjeli dokaz o podrijetlu, kada se okolnosti kašnjenja njegovog predočavanja prihvataju kao iznimne. Iznimne okolnosti u ovome kontekstu podrazumijevaju sljedeće: okolnosti koje su izvan kontrole uvoznika ili njegovog zastupnika, a koje se dešavaju rijetko i koje ne kompromitiraju sposobnost carinskih organa zemlje uvoznice da provjere podrijetlo robe.

(4) Zakašnjeli dokazi o podrijetlu također mogu biti prihvaćeni tamo gdje se proizvodi predoče carinskim organima zemlje uvoznice prije istjecanja valjanosti dokumenta. “Predočen” u ovom slučaju znači da uvoznik prezentira robu carinskim organima, te ukaže na to da roba ima preferencijalno podrijetlo.

(5) Pravilo o razdoblju valjanosti je dio kontrolnog postupka koji služi za osiguranje da se preferencijalni tarifni tretman može dodijeliti samo onoj robi koja zadovoljava pravila o podrijetlu. Ono što je bitno kada se pojave pitanja u svezi stvarnog podrijetla robe, jeste da se odmah počne s prikupljanjem potrebnih informacija.

(6) Samo pravilo na određen način obvezuje uvoznika da predoči dokaze o podrijetlu u razdoblju od četiri mjeseca od dana izdavanja istoga, kako bi time pomogao da se zadovolje potrebe kontrole. Prihvatanje zakašnjelog dokaza o podrijetlu se odvija po ocjeni, odnosno ono nije neograničeno, jer treba uzeti u obzir zahtjeve provjere.

Članak 30.
(Uvoz djelimičnih pošiljki)

(1) Carinski organi zemlje uvoznice mogu, na zahtjev uvoznika, dozvoliti da se za proizvode u rastavljenom ili nesastavljenom stanju, u značenju Općeg pravila 2(a) Carinske tarife BiH, koji su razvrstani u Odjeljcima XVI i XVII ili tarifnim brojevima 7308 i 9406 CT BiH, a koji se uvoze sukcesivno, podnosi samo jedan dokaz o podrijetlu pri uvozu prvog dijela pošiljke.

(2) Carinska ispostava u kojoj se obavlja pomenuti postupak će nadgledati da li su ispunjeni uvjeti propisani za primjenu preferencijalnog tretmana.

Članak 31.
(Izuzimanje od podnošenja dokaza o podrijetlu)

(1) Robe koje privatne osobe šalju privatnim osobama ili su dio osobnog prtljaga putnika smatraju se proizvodima s podrijetlom za koje se ne zahtijeva podnošenje dokaza o podrijetlu, pod uvjetom da nisu komercijalnog karaktera i da nema sumnje u istinitost usmene izjave dane od strane osobe koja nosi ili prima robu.

(2) Ukupna vrijednost robe koja se prima u paketima ne smije prijeći 500 eura, a vrijednost robe koja čini osobni prtljag putnika 1200 eura. Kada carinski organi osnovano sumnjaju u iskazanu vrijednost i podrijetlo robe, te u istinitost izjave, stranku upućuju u redovit postupak carinjenja, s tim da u tom postupku radi ostvarivanja preferencijala mora podnijeti dokaz o podrijetlu.

Članak 32.
(Prateća dokumentacija)

(1) Po podnošenju zahtjeva za izdavanje uvjerenja o kretanju EUR.1 ili sačinjavanja izjave na računu, izvoznik mora u svakom trenutku biti spreman carinskim organima osigurati sve dodatne informacije koje oni zahtijevaju. Prateća dokumentacija bi trebala pomoći carinskim organima da potvrde preferencijalni status podrijetla robe na koju se odnosi uvjerenje o kretanju EUR.1.

(2) Dokumentacija se, između ostalog, sastoji od sljedećeg: izjave dobavljača, dokaza o podrijetlu, računa, knjigovodstvene evidencije, normativa, otpremnica, te opisa procesa proizvodnje. Dakle, izvoznici moraju znati da prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje dokaza o podrijetlu, također moraju biti u mogućnosti potkrijepiti svoj zahtjev odgovarajućom dokumentacijom koja bi poslužila kao dokaz da je njihov zahtjev ispravan.

(3) Dokazi o podrijetlu mogu se izdati i za bilo koju drugu robu kada, zbog značajnog vremenskog razmaka između datuma proizvodnje ili uvoza, s jedne strane, te datuma izvoza, s druge strane, uobičajena prateća dokumentacija nije više dostupna, pod sljedećim uvjetima:

- datum proizvodnje ili izvoza robe mora biti izvan vremenskog razdoblja tijekom kojeg su trgovci dužni voditi evidenciju;
- da se za robu može tvrditi da ima status podrijetla na temelju drugih dokaza, kao što su izjava proizvođača ili bilo kog drugog trgovca, mišljenje stručnjaka, oznake na robi ili opis, itd.; i
- da ne postoje indikacije da roba ne ispunjava zahtjeve pravila o podrijetlu.

Članak 33.
(Čuvanje dokaza o podrijetlu)

(1) Izvoznik robe dužan je čuvati zahtjeve za izdavanje uvjerenja o kretanju EUR.1 ili preslike dane Izjave na računu, kao i prateću dokumentaciju najmanje tri godine.

(2) Carinski organi zemlje izvoznice moraju čuvati obrazac zahtjeva za izdavanje uvjerenja o kretanju robe EUR.1 najmanje tri godine.

(3) Carinski organi zemlje uvoznice također moraju čuvati najmanje tri godine uvjerenja o kretanju robe EUR.1 ili Izjavu na računu, podnesene u carinskom postupku.

GLAVA VI ADMINISTRATIVNA SURADNJA

Članak 34.

(Naknadna provjera dokaza o podrijetlu)

(1) Naknadne provjere dokaza o podrijetlu izdanih od strane carinskih organa zemlje izvoznice, zahtijevaju se ako postoji osnovana sumnja u autentičnost izdanih dokumenata ili u ispunjenost propisanih uvjeta za stjecanje preferencijalnog statusa. Uz zahtjev za naknadnu provjeru dokaza o podrijetlu od koristi je i sva raspoloživa dokumentacija koja upućuje na sumnju i navodi konkretne razloge za provjeru. Ta se dokumentacija prilaže uz zahtjev za naknadnu provjeru.

(2) Pojam osnovane sumnje u ovom kontekstu može značiti, između ostalog:

- na Izjavi na računu nedostaje potpis izvoznika;
- uvjerenje o kretanju EUR.1 nije potpisano ili nema naznačen datum izdavanja od strane carinskih organa;
- pečat koji se koristi za ovjeru dokumenata ne odgovara otisku pečata, kao što su zemlje Strana dale na znanje;
- oznaka na ambalaži ne odgovara podrijetlu koje je prijavljeno na predloženom dokazu o podrijetlu.

(3) Ukoliko carinski organ usljed osnovane sumnje odluči dokaz o podrijetlu poslati na provjeru, uporaba preferencijalne tarife je time odgođena dok god je u tijeku postupak naknadne provjere. Uvozniku se može ponuditi da pusti robu u slobodan promet uz polaganje odgovarajućeg obezbjeđenja u visini carine i drugih carinskih pristojbi, do dobivanja rezultata provjere.

(4) Pored toga, naknadne provjere mogu biti zatražene i na temelju slučajnog odabira, uzimajući u obzir i rezultate mjera za procjene rizika. Stoga, provjere su opravdane i u slučajevima kada se roba velike vrijednosti u kontinuitetu uvozi tijekom dužeg vremenskog razdoblja, a praćena je ispravnom dokumentacijom i dokazom o podrijetlu koji ne daje razlog za bilo kakvu sumnju. U takvim slučajevima neće doći do odgađanja u primjeni preferencijalnog tretmana.

(5) Carinski organi u zemlji izvoznici vrše naknadnu provjeru dokaza o podrijetlu ponovnim pregledom dokumentacije koju im je u postupku izvoznog carinjenja priložio izvoznik ili njegov ovlašten zastupnik. Pored toga, potrebno je pribaviti dodatne podatke i informacije od proizvođača/izvoznika i to uvidom u poslovne knjige, upoznavanjem s procesom proizvodnje, korištenim repromaterijalom, normativom proizvodnje i svim što može biti od utjecaja za ocjenu statusa robe, sukladno pravilima o podrijetlu.

(6) Naknadnu provjeru obavlja carinska ispostava u kojoj je predmetna roba izvezno ocarinjena. Službenici koji su obavili naknadnu provjeru dužni su sačiniti zapisnik koji sadrži sve podatke koji su utjecali na definiranje statusa robe, potpisati ga i uz isti priložiti presliku dokumentacije ovjerene od strane nadležne carinske ispostave (uzorak se nalazi u prilogu ove Upute, Aneks 5). Zapisnik obvezno potpisuje i šef carinske ispostave, a ako je provjera izvršena kod izvoznika, i odgovorna osoba u poduzeću.

(7) S rezultatima provedenog postupka naknadne provjere treba upoznati izvoznika dostavljanjem zapisnika o naknadnoj provjeri.

Članak 35.
(Dostavljanje rezultata naknadne provjere)

(1) Rezultati izvršenih naknadnih provjera dostavljaju se carinskim organima zemlje koja je tražila naknadnu provjeru u roku od deset mjeseci, ili se u protivnom carinske pristojbe naplaćuju u slučajevima osnovane sumnje.

(2) Treba imati u vidu da, ukoliko se primjenjuju odredbe o kumulaciji podrijetla, uz odgovor se mora dostaviti i kopija uvjerenja o kretanju robe EUR.1 ili Izjave na računu, na temelju kojih je dokaz o podrijetlu prvenstveno izdan.

Članak 36.
(Razlozi za odbijanje prihvaćanja uvjerenja o kretanju robe EUR.1)

(1) Kada se radi o formalnim razlozima, odnosno neprihvaćanju dokaza o podrijetlu usljed tehničkih razloga, izvorni dokaz se vraća uvozniku kako bi mu se omogućilo da naknadno podnese ispravan dokaz.

(2) Tehnički razlozi za odbijanje dokaza o podrijetlu mogu biti sljedeći:

- uvjerenje o kretanju robe EUR.1 je drugačijeg oblika od propisanog (npr. na podlozi nema “guilloche” uzorka, razlikuje se po veličini i boji, nema serijski broj, nije tiskan na jednom od službenih jezika);
- jedna od obveznih rubrika nije popunjena (npr. Rubrika 4);
- uvjerenje o kretanju EUR.1 nije potpisano (npr. Rubrika 11);
- uvjerenje izdao organ koji nije nadležan;
- uvjerenje nije izvorno, već preslika istog;
- koristi se novi pečat, bez prethodnog obavještenja o tome.

(3) U ovim slučajevima, uvjerenje o kretanju se označava sa “DOKUMENT NIJE PRIHVAĆEN” i navode se razlozi. Uvjerenje se potom vraća uvozniku kako bi mu se omogućilo da osigura novi, naknadno izdan dokument (članak 23. ove Upute). Carinski organi zadržavaju presliku odbijenog dokumenta za daljnju kontrolu, a deklarantu se omogućava podnošenje nepotpune carinske prijave i određuje rok od najduže četiri mjeseca za dostavljanje ispravnog dokaza o podrijetlu, uz osiguranje eventualnog carinskog duga.

(4) Slučajevi grešaka u kucanju teksta koje se pojavljuju na dokazima o podrijetlu, ili neznatnih neusuglašenosti između izjave dane u dokazu o podrijetlu i dokumenata priloženih za potrebe uvoza, moraju se jasno razlikovati od gore navedenih slučajeva. Dokazi o podrijetlu neće biti automatski odbijeni po otkriću da sadrže greške, pod uvjetom da su carinski organi zemlje uvoznice sigurni da se ti dokazi o podrijetlu odnose na robu, te da su usuglašeni s robom uz koju se predočavaju. Međutim, carinski organi zemlje uvoznice odlučuju da li su greške dovoljno ozbiljne kako bi dokazi o podrijetlu bili odbijeni. Naravno, pojam “greške” u ovom kontekstu isključuje lažne informacije, dane s predumišljajem.

Članak 37.
(Odbijanje primjene preferencijalnog tretmana)

(1) Carinski organi odbijaju primjenu preferencijalnog tretmana za uvezenu robu u slučajevima u kojima postoji osnovana sumnja. To, između ostalog, obuhvata i sljedeće slučajeve u kojima se dokaz o podrijetlu smatra neprihvatljivim bez prethodnog zahtjeva za naknadnu provjeru:

- roba na koju se odnosi uvjerenje o kretanju EUR.1 nije predviđena za povlašteno postupanje;

- rubrika predviđena za opis robe (Rubrika 8) nije popunjena ili se odnosi na robu koja se razlikuje od one koja je predočena;
  - dokaz o podrijetlu izdaje zemlja koja ne pripada preferencijalnom sustavu čak i ako je roba podrijetlom iz zemlje koja pripada sustavu (npr. EUR.1 izdan u Ukrajini za proizvode podrijetlom iz Hrvatske);
  - jedna od obveznih rubrika na uvjerenju za kretanje EUR.1 nosi tragove neovjerenih ispravki ili brisanja (npr. rubrike koje opisuju robu ili navode broj paketa, zemlju odrednicu ili zemlju podrijetla);
  - rok važenja uvjerenja o kretanju EUR.1 istekao iz razloga različitih od onih koji su obuhvaćeni propisima (npr. iznimne okolnosti), osim u slučajevima kada je roba predočena prije istjecanja roka;
  - dokaz o podrijetlu naknadno izdan za robu koju se pokušalo uvesti prijevarom;
  - Rubrika 4 uvjerenja o kretanju EUR.1 nosi naziv zemlje koja nije Strana CEFTA Sporazuma, u okviru kojeg se traži povlašteno postupanje;
  - Rubrika 4 uvjerenja o kretanju EUR.1 nosi naziv zemlje s kojom se kumulacija ne primjenjuje (npr. EUR.1 izdan u Srbiji za proizvode ruskog podrijetla koji se uvoze u BiH).
- (2) Carinski organi u navedenim slučajevima stavljaju oznaku “NEPRIMJENJIVO” na dokaz o podrijetlu i isti zadržavaju u svojoj dokumentaciji. Carinski organi zemlje izvoznice trebaju biti blagovremeno obaviješteni o ovom slučaju.

GLAVA VII PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 38. (Stupanje na snagu)

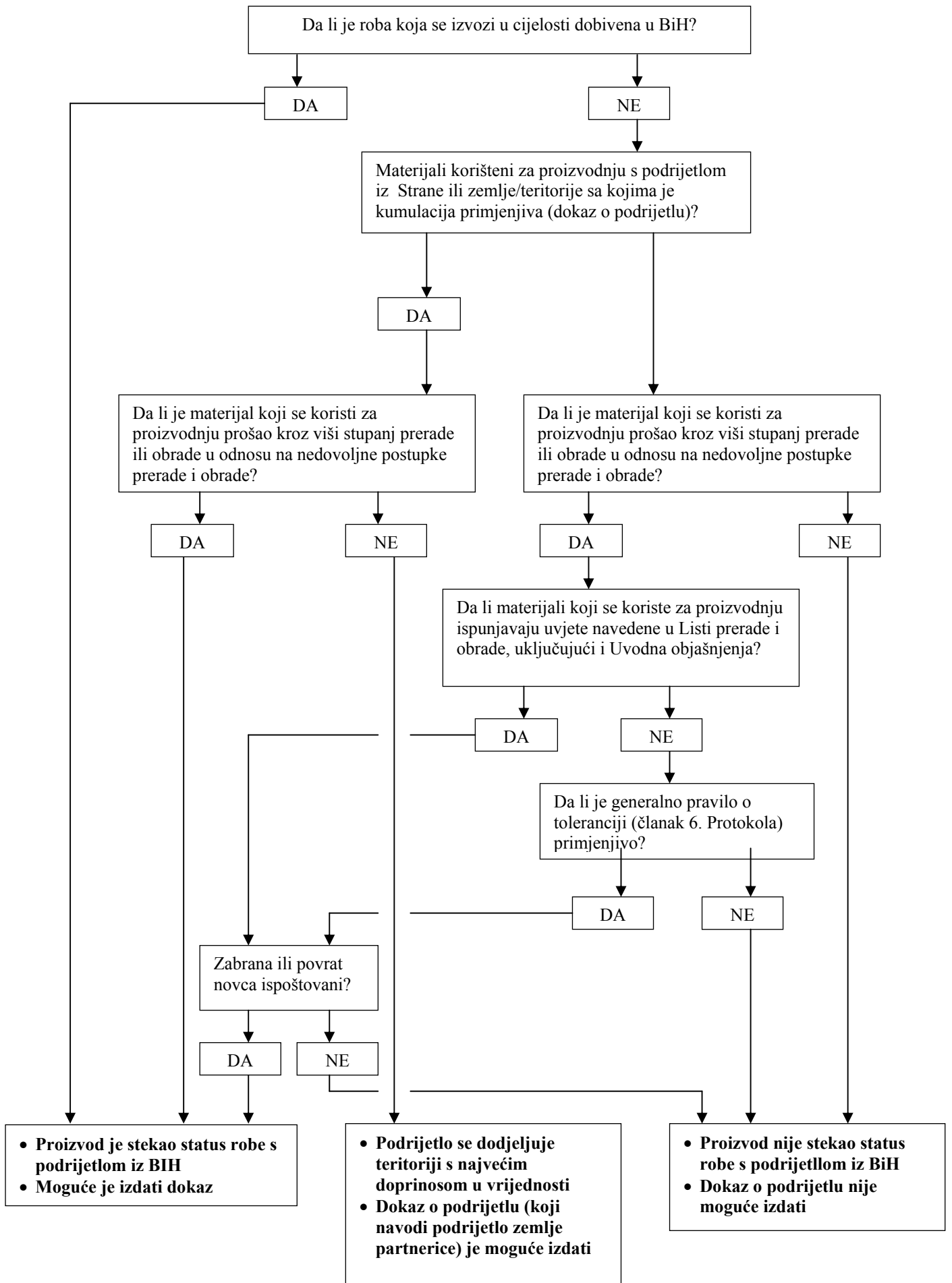
Ova Uputa stupa na snagu osmoga dana od dana objave u “Službenom glasniku BiH”, a bit će objavljena i na web stranici Uprave.

Broj: **01-02-2187-20 /07**
Datum: **21.11.2007. godine**

**RAVNATELJ
KEMAL ČAUŠEVIĆ**

Bosna i Hercegovina Uprava za neizravno-neizravno oporezivanje Banja Luka		Босна и Херцеговина Управа за индиректно опорезивање Бања Лука
UVJERENJE O NEMANIPULACIJI		
1. Ime & adresa otpremnika/transportnog poduzeća		
2. Podatci o pošiljci a) Opis robe		
b) Zemlja podrijetla robe	c) Prijevozni dokument (broj i datum)	
d) Datum istovara u BiH	e) Datum polaska iz BiH	
f) Zemlja odrednica	g) Prijevozno sredstvo/reg.oznake	
3. Izjava otpremnika/ transportnog preduzeća Ja/Mi izjavljujem/o da a) gore opisana roba je prevezena u navedenu zemlju odrednicu iz BiH bez ikakvih izmjena ili manipulacije; i b) svi podatci navedeni gore su istiniti i tačni.		
Potpis ovlaštene osobe: Ime: Odredište: Datum: (pečat poduzeća)		
4. OVJERA CARINSKIH ORGANA BiH		
Mi potvrđujemo da je po našem saznanju izjava izvoznika istinita i tačna. Ovo Uvjerenje se izdaje bez obvezujućih posljedica ili obveza s naše strane koje bi proistekli iz bilo kojih okolnosti.		
Potpis ovlaštene osobe: Ime: Odredište: Datum:		

VODIČ ZA UTVRĐIVANJE STATUSA “PROIZVODA S PODRIJETLOM”

• Proizvod je stekao status robe s podrijetlom iz BiH
• Moguće je izdati dokaz

• Podrijetlo se dodjeljuje teritoriji s najvećim doprinosom u vrijednosti
• Dokaz o podrijetlu (koji navodi podrijetlo zemlje partnerice) je moguće izdati

• Proizvod nije stekao status robe s podrijetlom iz BiH
• Dokaz o podrijetlu nije moguće izdati

Izjava dobavljača za proizvode s preferencijalnim statusom

Izjava dobavljača, koja se navodi dalje u tekstu, mora biti sastavljena sukladno fusnotama. Međutim, primjedbe u fusnotama se ne moraju prikazati.

IZJAVA

Ja, dolje potpisani, izjavljujem da je roba navedena u ovom dokumentu.....⁽¹⁾ podrijetlom iz .....⁽²⁾ i da zadovoljava pravila o podrijetlu koja reguliraju preferencijalnu trgovinu sa.....⁽³⁾.

Izjavljujem da ⁽⁴⁾:

- Kumulacija se primjenjuje sa .....(naziv zemlje/zemalja)
- Kumulacija nije primijenjena.

Obvezujem se da ću carinskim organima na njihov zahtjev osigurati svu potrebnu dokumentaciju.

.....⁽⁵⁾
.....⁽⁶⁾
.....⁽⁷⁾

---

¹ Ukoliko je u pitanju samo određena vrsta robe navedene u dokumentu, takva roba mora biti jasno naznačena ili obilježena, te napomena unesena u izjavu mora glasiti: “.....navedena u ovim dokumentu i označena.....podrijetlom je iz.....”

² BiH, zemlja ili skupina zemalja ili teritorija iz kojih roba potiče

³ Navesti zemlju, skupinu zemalja ili teritoriju koje su u pitanju

⁴ Popuniti, tamo gdje je potrebno, samo za robu koja ima status preferencijalnog podrijetla u kontekstu preferencijalnih trgovačkih odnosa sa jednom od zemalja pomenutih u članku 3. i 4. Aneksa CEFTA Sporazumu, na koji je se može primijeniti Pan-europska kumulacija podrijetla

⁵ Mjesto i datum

⁶ Ime i pozicija u poduzeću

⁷ Potpis

Dugoročna izjava dobavljača za proizvode s preferencijalnim statusom

Izjava dobavljača, koja se navodi dalje u tekstu, mora biti sastavljena sukladno fusnotama. Međutim, primjedbe u fusnotama se ne moraju prikazati.

IZJAVA

Ja, dolje potpisani, izjavljujem da roba opisana dolje:

.....⁽¹⁾
 .....⁽²⁾

koja se redovito dostavlja .....⁽³⁾, podrijetlom je iz .....⁽⁴⁾ i zadovoljava pravila o podrijetlu koja reguliraju preferencijalnu trgovinu s.....⁽⁵⁾.

Izjavljujem da⁽⁶⁾:

- Kumulacija se primjenjuje sa .....(naziv zemlje/zemalja)
- Kumulacija nije primijenjena.

Izjava važi za sljedeće pošiljke ovih proizvoda poslanih iz..... u
 .....⁽⁷⁾

Obvezujem se da ću odmah obavijestiti .....o prestanku važenja ove izjave.

Obvezujem se da ću carinskim organima na njihov zahtjev osigurati svu potrebnu dokumentaciju.

.....⁽⁸⁾
 .....⁽⁹⁾
 .....⁽¹⁰⁾

¹ Opis

² Trgovačka oznaka, kao što se koristi na računima, npr. model br.

³ Naziv poduzeća kojem se roba dostavlja

⁴ BiH, zemlja, skupina zemalja ili teritorija iz kojih roba potiče

⁵ Zemlja, skupina zemalja ili teritorija, koje su u pitanju

⁶ Popuniti, tamo gdje je potrebno, samo za robu koja ima status preferencijalnog podrijetla u kontekstu preferencijalnih trgovinskih odnosa s jednom od zemalja pomenutih u članku 3. i 4. Aneksa CEFTA Sporazumu, na koji se može primijeniti Pan-europska kumulacija podrijetla

⁷ Navedite datume. Navedeno razdoblje ne smije biti duži od 12 mjeseci.

⁸ Mjesto i datum

⁹ Ime i pozicija u poduzeću

¹⁰ Potpis

Sukladno odredbama članka 33. Protokola 4 CEFTA Sporazuma, a na zahtjev _____ (nadležnog carinskog organa zemlje koja podnosi zahtjev), broj _____ od _____, izvršena je naknadna provjera dokaza o podrijetlu (EUR 1 / Izjava na računu), broj _____, od _____, i sačinjen

ZAPISNIK O NAKNADNOJ PROVJERI DOKAZA O PODRIJETLU

- 1 Osnovni podatci
  - 1.1 Izvoznik
    - a) ime, naziv poduzeća _____
    - b) adresa, sjedište _____
  - 1.2 Izvezena roba
    - a) trgovački naziv robe _____
    - b) tarifni broj robe _____
    - c) vrijednost robe _____
    - d) količina robe _____
  - 1.3 Dokazi o podrijetlu
    - a) serijski broj uvjerenja o kretanju EUR.1 _____
    - b) carinska ispostava koja je izdala i ovjerala uvjerenje _____
    - c) datum ovjere _____
    - d) Izjava na računu broj _____
    - e) Izjava na računu potpisana od _____
    - f) roba izvezno carinjena u CI _____
  - 1.4 Podnositelj zahtjeva za naknadnu provjeru
Strana CEFTE _____
- 2 Detaljniji podatci
  - 2.1 dokumentacija priložena tijekom postupka naknadne provjere izvoznika (računi, dokazi o podrijetlu, izjave dobavljača, normativi, ...)

  - 2.2 Izvezena roba
    - a) proizvedena u vlastitoj tvornici _____
    - b) kupljena _____
    - c) uvezena _____
    - d) nabavljena na domaćem tržištu _____
  - 2.3 Korišteni materijal/roba
    - a) trgovački naziv robe _____
    - b) tarifni broj _____
    - c) vrijednost _____
    - d) količina _____

- 2.4 Status podrijetla korištene robe
a) s podrijetlom _____
b) bez podrijetla _____
3. Popratna dokumentacija
a) dokaz o podrijetlu
b) izjava dobavljača
c) kupovni računi
- 3.1. Obavljen postupak prerade ili obrade _____
- 3.2. Propisani uvjeti za stjecanje statusa podrijetla ukoliko je prošla kroz postupak obrade ili prerade _____
- 3.3 Prateća dokumentacija
- 3.4 Opis proizvodnje i računovodstvena dokumentacija (ukoliko je primjenljivo)*
4. Status izvezene robe
a) roba ima status podrijetla iz BiH (navesti primjenljive odredbe Protokola)
b) roba nema status podrijetla iz BiH (navesti razloge usljed kojih je dokaz o podrijetlu izdan za izvezenu robu, a ista ne ispunjava uvjete za stjecanje statusa robe s podrijetlom)

Potpis carinskog službenika**

Potpis izvoznika (ukoliko je primjenljivo) ***

Potpis šefa CI

Napomene:

*)

Pored zapisnika, Središnjem uredu treba dostaviti i ovjerene preslike dokumentacije na temelju kojih je utvrđeno da roba, koja je bila predmet provjere, ispunjava, odnosno ne ispunjava propisane uvjete za stjecanje statusa robe s podrijetlom.

**)

U slučajevima da se naknadna provjera ispunjenosti uvjeta za stjecanje statusa robe s podrijetlom može izvršiti u nadležnoj carinskoj ispostavi samo na temelju raspoložive dokumentacije u postupku izvoznog carinjenja, zapisnik sačinjavaju i potpisuju službenici koji su obavili provjeru i šef CI.

***)

Ukoliko se naknadna provjera ispunjenosti uvjeta za izdavanje dokaza o podrijetlu obavlja u poduzeću, zapisnik odmah sačinjavaju carinski službenici, kako bi isti potpisala nadležna osoba u poduzeću.

Zapisnik su dužni potpisati i carinski službenici koji su obavili naknadnu provjeru u poduzeću.